

NELOGIČNA UREDBA, KI MORA PRIVESTI V POLOME

KRIVDO VLADE ZA MIZERIJU MED LUDSTVOM NEMOGOČE ZANIKATI

Politika korupcije bankrotirala občine, okraje in države. Neupravičeni davki. Pomoč najmanj potrebnim

Kapitalistična družba je narobe svet. Namesto, da bi bila zvezna administracija, državne vlade, občinske in okrajne uprave pripravljene za krizo, kakršne se v sistemu profita perijodično ponavljajo, z velikimi fondy za javna dela, so bankrotne. Zato države in občine celo odslavljajo delavce, namesto, da bi najele stotisoče novih. Graftarji so ne le izpraznili blagajne, nego napravili tako ogromne dolge, da so občine ne more zmagovati niti obresti na obveznosti.

V pametnem gospodarstvu bi šli v krizi za davki navzdol. Ne tako v "vzorni" kapitalistični uredbi v Zed. državah, kjer jih kongres zvišuje na milijardo dolarjev. Dalje jih večajo posamezne države, okraje in občine. Ako se vzame v upoštevanje ogromno brezposelnost in znižanje plač, je zvišanje davkov relativno toliko večje.

Pametno ljudstvo bi poslalo v zakonodaje take zastopnike, ki bi nalagali davke onim, kateri so jih v stanju plačati. V tej deželi ni še toliko preudarno, zato se nalaga vse davke direktno ali pa po ovinkih ljudstvu. Davek na vstopnice plača ljudstvo. Davek na gotove potrebnosti, ki so jih zdaj direktno obdavčili, plača ljudstvo. Višje poštne bo plačalo ljudstvo direktno ali indirektno, kajti vsak davek zvrnejo kompanije s podražitvijo produktov na konsumente.

Ljudstvo, ki bi hotelo dobro samemu sebi, bi v krizi znalo poskrbeti pomoč. Ali v Zed. državah tega ni še zmožno, zato je bila predloga, ki je določala 150 milijonov dolarjev v direktno in indirektno podporo nezaposlenim o d k l o n jena, sprejet pa je bil načrt bogatašev, kateri določajo kar dve milijardi "posojil" bankam, železnicam in drugim velikim kompanijam. Ta posojila so v bistvu podpora kapitalistom. Namesto, da bi na slabih investicijah oni izgubili, jim nanje nakazuje posojila vlada in koncem konca bodo ostale njena ničvredna posest, milijonarski vlagatelji pa dobe na stroške ljudstva povrnjene polne vsote. To ne trdi samo kak socialist, nego med drugimi michiganski senator Couzens, ki je sam bogataš in ima mnogo milijonov premoženja.

Namesto, da bi vlada prevzela velike obrate, kateri prinašajo velike profite, pomaga kapitalistom voditi propagando proti "socializmu v vladi".

"Proletarec"

prinaša različno zanimivo gradivo,
ZATO VAM UGAJA.

Tudi vašim prijateljem bo všeč. Pridobite jih, da se nanj

naroče!

UNIČUJOČI PRIRODNI IN UMETNI ELEMENTI

Zgoraj je slika, ki je lahko posledica uničujoče povodni, orkana, potresa ali pa vojne. Nedavno je uničil ciklon cela selišča in mesteca v treh državah na jugu. Več sto ljudi je bilo ubitih. Slične slike zdaj lahko dobite v Mandžuriji in okrog Šangaja, ki pa so posledica vojne. Škoda, ki so jo povzročili to pomlad v raznih krajih Zed. držav viharji, znaša milijone. Še večja je škoda, ki jo je storila prošle tedne uničujoča človekova sila. Ne le, da je porušila cela mesta, nego je vzela življenja tisočim ljudem. Destrukcijsko pezo prošle svetovne vojne čutijo več ali manj vse dežele, ene čezdalje bolj! Naravni elementi, kadar zvihrajo, so velik sovražnik človeka. A veliko večji sovražnik sam sebi je človek sam s svojo rušilno močjo.

"NOVI SVIJET" JE V AGITACIJI ZA KAP. KANDIDATE

Glasilo Jugoslavenskog Prosvjetnog Saveza služi v kampanji republikancem in demokratom.

"Novi Svijet", glasilo Jugoslavenskog Prosvjetnog Saveza, ki izhaja v Chicagu, je v politiki brez odrejenosti. Njegovi činitelji so bili potem, ko so se ločili od komunistov, večkrat povabljeni v socialistično gibanje, toda to so odklanjali z motivacijo, da bi jim bilo težko zagovarjati nemške socialiste, MacDonalda in druge, ki so se kompromitirali.

Toda isti list, ki se ne bi rad "kompromitiral" s po njegovem mnenju slabimi socialisti, agitira v kampanji za primarne volitve v Chicagu ne le v glasilih nego tudi v nepodpisanih člankih za kapitalistične kandidate obeh strank (republikanske in demokratske).

S svojim odklanjanjem oprijeti se določenih smernic delavske politike v okrilju socialističnega gibanja je "Novi Svijet" škodoval največ sebi in Jug. Prosv. Savezu, in pa hrvatskemu delavstvu v splošnem, ker ni hotel porabiti prilike in vršiti hvaležno nalogo, ki se mu je nudila.

Izdaja "N. Svijeta" z dne 2. aprila ima štiri politične oglase in 3 daljše notice, v katerih so priporočani kapitalistični kandidati čitateljem v podpiranje. Uredništvo tolmači, da priobčuje te oglase po sklepu lanske konference JPS., katere jih je dovolila. Zatrjuje, da v zvezi z agitacijo bosta JPS. in "Novi Svijet" ostala pri svojih načelih in služila delavski naobrazbi, kulturi in napredku. Mnogi čitatelji "Novog Svijeta" s tem tolmačenjem ne soglašajo in se boje, da ga list v enako močvirje, v kakršnem so drugi brezbarvni listi.

Pohabljeni otroci

V Illinoisu je 10,600 pohabljenih otrok.

SOCIALISTIČNE ZMAGE V MILWAUKEEJU

Župan D. W. Hoan je bil izvoljen v torek 5. aprila ponovno z veliko večino. Ta urad ima že 16 let. Vzlic ogromni propagandi, ki jo vodijo privatni interesi proti njemu, ima med ljudstvom večje zaupanje kot kdaj prej.

O zmagah drugih socialistov in podrobnostih volitev v Milwaukee, West Allisu in ostalih mestih v Wisconsinu bo poročano v prihodnji številki.

Iz stranke v stranko

Nekakšen odbor, ki vodi agitacijo za republikanskega gubernerskega kandidata O. N. Custerja, je izdal med drugimi cirkular v hrvatskem jeziku s priporočilom, da je Custer najboljši, kar more nuditi republikanska stranka v tej državi v dobrobit ljudstva. Podpisani pa so pod to republikansko reklamo-večinoma Slovenci, med njimi precej takih, ki so prošle leto agitali za demokrate. Po redu označujemo nekatere: Paul Berger, Chas. Renar, Fr. Stonich, Frank Vidmar, Victor Zupančič, Frank Pečnik, John Pokorak, Frank Bostič in več drugih. Dokler se bodo delavci tako borili za boljše razmere in menjali svoja "prepričanja", ni nobene nevarnosti, da Hooverjeva "prosperiteta" zbeži. Vsi omenjeni so v pismu navedeni pod firmo "Jugoslav Republican Central Committee".

Vprašanje Filipinov

Na vprašanje Ameriške trgovske komore na Filipinskih otokih se je samo 30 časopisov v Zed. državah izjavilo za neodvisnost Filipinskega otočja, 275 listov je zato, da ostanejo v posesti Zed. držav, 107 listov pa je sporočilo, da v tem vprašanju nimajo odločenega stališča. Liberalni in delavski listi niso bili vprašani za mnenje.

Zed. države so po špansko-ameriški vojni Filipinom obljubile neodvisnost, ko pride čas, a so na to pozabile in izgleda, da bo boj Filipincev za osvoboditev trajal še dolgo.

PLAČE DELAVCEV V SOV. RUSIJI SO ZNATNO ZVIŠANE

V sovjetski Uniji so mezde zvišane od 10 do 18 odstotkov. —Izboljševanje življenjskega standarda.

V sedanjih dobi so vesti o zvišanju plač bolj redke kot pa bele vrane. Je pa na svetu dežela, od kjer poročajo, da so plače zvišali do 18 odstotkov. Ta dežela je sovjetska Rusija.

Najbolj bodo zvišane plače tehničnemu osebju, ker je vrhovnemu ekonomskemu svetu veliko na tem, da dvigne produkcijo. Zato uvaja plače, ki bazirajo ne samo na potrebah delavcev nego na sposobnosti. Mezda večine ruskih delavcev je od 100 do 150 dol. v ameriški veljavi. Življenjski standard povprečnega delavca v Rusiji je še precej nižji kot pa standard zaposlenega ameriškega delavca, ako prejema plačo, kot so bile v običaju pred par leti. Sovjetska vlada se trudi, da oskrbi svojim delavcem prihodnja leta povsod udobna stanovanja in druge ugodnosti, ki jih človek potrebuje za svoj komfort.

Volitve v Nemčiji

Prihodnjo nedeljo se bo odločilo, če bo predsedoval Nemčiji Hindenburg, kandidat republikanske koalicije, ali fašist Hitler, ki obeta, kako se bodo glave "judov in marksistov valjale v pesku".

V volilni kampanji se dogajajo veliki izgredi in pretepi, v katerih je bilo izgubljenih že mnogo življenj, še več pa prihaja iz takih pobojev ranjenec.

Znižane cene na North Shore železnici

Delegatje konvencije soc. stranke, ki se bodo peljali iz Chicaga v Milwaukee in obratno po North Shore železnici, so deležni znižanih cen, ako kupijo tiket v oba kraja in pojasnijo, da gredo na zborovanje.

FILIPPO TURATI, ITALIJANSKI SOCIALISTIČNI VODJA, UMRL

Dne 28. marca je umrl v Parizu Filippo Turati, star 74 let. Bil je jurist, poet, socialog in pred vsem pa borec za človečanstvo in socializem. Mussolini je imel v njemu največjega protivnika. Turati je bil vodja Italijanov v inozemstvu in v Italiji, katerih cilj je vreden fašizem. V Parizu je izdal list v italijanskem jeziku za borbo proti fašizmu in za socializem.

Turati je bil v svojem življenju radi prepričanja veliko preganjan. Vsled govora v parlamentu za svobodo v Siciliji je bil obsojen na 12 let zapor. Proti Mussolinijevim fašistom se je boril z vsemi močmi, ki jih je imelo v tistih kaotičnih dneh socialistično gibanje. Pozneje je moral bežati v inozemstvo, kjer je z bojem nadaljeval in spravljal v svetovni tisk mnogo spisov, v katerih je predstavljal javnosti Mussolinija in njegovo teroristično politiko v pravi luči. Kadar se Italija osvobodi, dobi pokojni Turati v nji častno mesto. V zgodovini delavskih bojev ne bo nikdar pozabljen.

"Kriminalna armada"

Organizirani kriminalci v Zed. državah, ki operirajo roparska, alkoholna, in alična podjetja, in ki kontrolirajo hiše prostitucije ter igralnice, imajo v svoji službi armado milijon moči. 25,000 gangsterjev je padlo v konkurenčnih bojih od kar je v veljavi prohibicija. Ti in slični podatki so v knjigi "King Crime", ki jo je po dolgotrajnih študijah in zbiranju informacij spisal Anglež Collinson Owen.

Davki v Chicagu

V Chicagu pride na vsakega prebivalca blizu \$70 izdatkov letno, ki se nanašajo na vzdrževanje vseh občinskih departmentov (policije, požarne bramb, šolstva etc.). To ni majhen davek!

Draga stranka

Nemška fašistična stranka ni kaka stvar, ki nič ne stane. Za vzdrževanje njenih uradov in tstanov ji prispevajo člani in kapitalisti od 4 do 5 milijonov dolarjev na leto.

BESEDE IN DEJANJA.

Le organizacija in dejanja stejejo v borbi proti kapitalizmu in drugim krivicam.

SITUACIJA MED PREMOGARJI SE POVSOD SLABŠA

Nevezdržne razmere povzročajo sporadične stavke. —Plače se nižajo, brezposelnost narašča.

Vse kolesje v Illinoisu je obrnjeno v smer znižanja plač premogarjem. Pogodba z unijo je potekla 1. aprila. V pogajanjih so zahtevali zastopniki unije zvišanje, in kompanije pa znižanje plač. Sporazuma ni bilo in obrat je v splošnem prenehal. Premogarije je veliko v zalogi. Pogajanja se nadaljujejo.

Razmere med premogarji v Ohio, Kentuckyju, W. Va., Penni in drugod so se v prošlih mesecih še poslabšale. Splošno nezadovoljstvo in beda ima svoj odsev v stavkah, ki so se pojavile v Penni, Ohio in več drugih revirjih. Premogarji so v svojih prizadevanjih, da se otresejo suženjskih razmer, vredni moralne in gmotne podpore vsega delavstva.

Komunisti blatijo Norma na Thomasa

Norman Thomas piše v New Leadru, da je čul o sebi od komunistov v tem letu stvari, ki so mu popolnoma tuje. Pravi, da se ne jezi raditega in jim ne bo vračal z blatom. Tudi proti socialistični stranki in socialističnim voditeljem v splošnem so komunisti dvignili organiziran vik in krik gnojnice propagande. Pred desetimi leti so soc. stranko pokopali, zdaj pa jih je iznenadila s tolikšnim napredovanjem, da v svoji jezi ne vedo, kako bi jo zadušili. Z blatenjem pa bodo umazali le samega sebe.

Anton Jeram kandidat v Legislature v Penni

Anton Jeram, tajnik kluba št. 19 v Burgettstownu, Pa., je bil na socialistični konferenci nominiran, da kandidira za poslanca v pennsylvansko legislature.

"Kronprinc" za Hitlerja

Bivši nemški kronprinc Frederick Wilhelm se je izrekel v volilni kampanji za Hitlerja in ga podpira.

Nepovabljen gost je pustil "spomin"

Izgleda, kakor da je na hišo, ki jo vidite na sliki, padel aeroplan. Toda manjšajoči kos struhe ji je odnesel vihar. To je slika iz Hamiltona, O.

Glasovi iz Našega Gibanja

Razprava o našem glasilu in drugem

Vprašanje "Proletarca". — Slike in romani. — Razlogi, ki govore za selitev "Proletarca" v Cleveland.

Cleveland, O. — Razpravo o vprašanju "Proletarca" zasledujem z zanimanjem. Ze 17 let agitiram za razne napredne liste in pri tem poslu sem bil v teku let že skoro v vseh naselbinah, v enih že mnogo krat, zato mi boste pač verjeli, da imam z ozirom na okus čitateljev in na privlačnost ali nepriljubljenost različnega čtiva mnogo izkušenj.

Vsled obilice dopisov in drugega gradiva je postal "Proletarec" za potrebe čitateljev in našega gibanja premajhen list. Gre se zdaj, kako spraviti vanj več čtiva. Eni svetujejo, da naj se opusti slike. To ne bi bilo koristno, kajti slike, ki jih prinaša ta list, so zanimive in poučne. Časopis brez slik v taki obliki kot jo ima Proletarec tudi za oči ni mikaven. Lahko pa se njih število skrči na 2 ali 3 v vsem listu.

Priporočila, da bi nehali pričevati romane, niso na mestu. Ako hočete pridržati čitatelje, jim morate nuditi dobro povest, med kakršnimi smatram roman "Divji plameni", "Sužnji krvi" itd. Niso vsi čitatelji navdušeni le za agitacijsko gradivo in politične članke, nego hočejo tudi kaj zabavnega. Dajte jim torej privlačne povesti in pri tem se bodo privadili čitati tudi ostalo gradivo. Ob enem je s tem zastopnikom agitacija pri iztirjanju poteklih naročnin ojačana. Tudi potopisi kakor je bil "Skozi okno vlaka" so zanimivi.

Dopisi, ki jih priobčuje "Proletarec", so po mnenju mnogih čitateljev najboljši. Ljudje jih prav radi čitajo. List je na take dopisnike lahko ponesen. Časopis, ki ima malo dopisov in še tiste suhoparne, nima privlačnosti. To vidim iz tukajšnjih lokalnih listov.

S priporočilom s. Jonteza, da se bi zmanjšalo glavo na prvi strani in druge večje naslove, soglašam. A pri vsem tem še vedno ostane problem povečanja lista. In pa selitev v Cleveland. Bodoči zbor v Milwaukeeju se bo moral s tem resno pečati. Naj ome-

nim na kratko razloge za selitev v Cleveland.

Napredni rojaki v tej največji naselbini so z obema tukajšnjima listoma zelo nezadovoljni. Toda navezani so na enega ali drugega zaradi lokalnih novic. Po hišah, na zabavah, shodih, sejah — povsod nalepite na izražanje želje, da bi imeli v Clevelandu en res delavski list. Gotovo se bodo dobili sodrugi, ki bodo ideji selitve "Proletarca" v Cleveland nasprotovali, posebno oni, kateri ne razumejo našega položaja. Nekateri se boje, da bi "Proletarec" postal v Clevelandu lokalni list in bi vsled tega izgubil vrednost na splošno. Ta strah je brez podlage. List ostane v bistvu lahko ravno tak kakor sedaj, s to razliko, da bi se mu dalo prilogo, ki bi vsebovala tukajšnje vesti, naznanila o prireditvah, sejah itd. In končno bi to zanimalo čitatelje tudi drugod, ker bi videli, kaj počnemo "v metropoli".

List bi moral izhajati večkrat na teden — vsaj dvakrat. Brez slik v taki obliki kot jo ima Proletarec tudi za oči ni mikaven. Lahko pa se njih število skrči na 2 ali 3 v vsem listu.

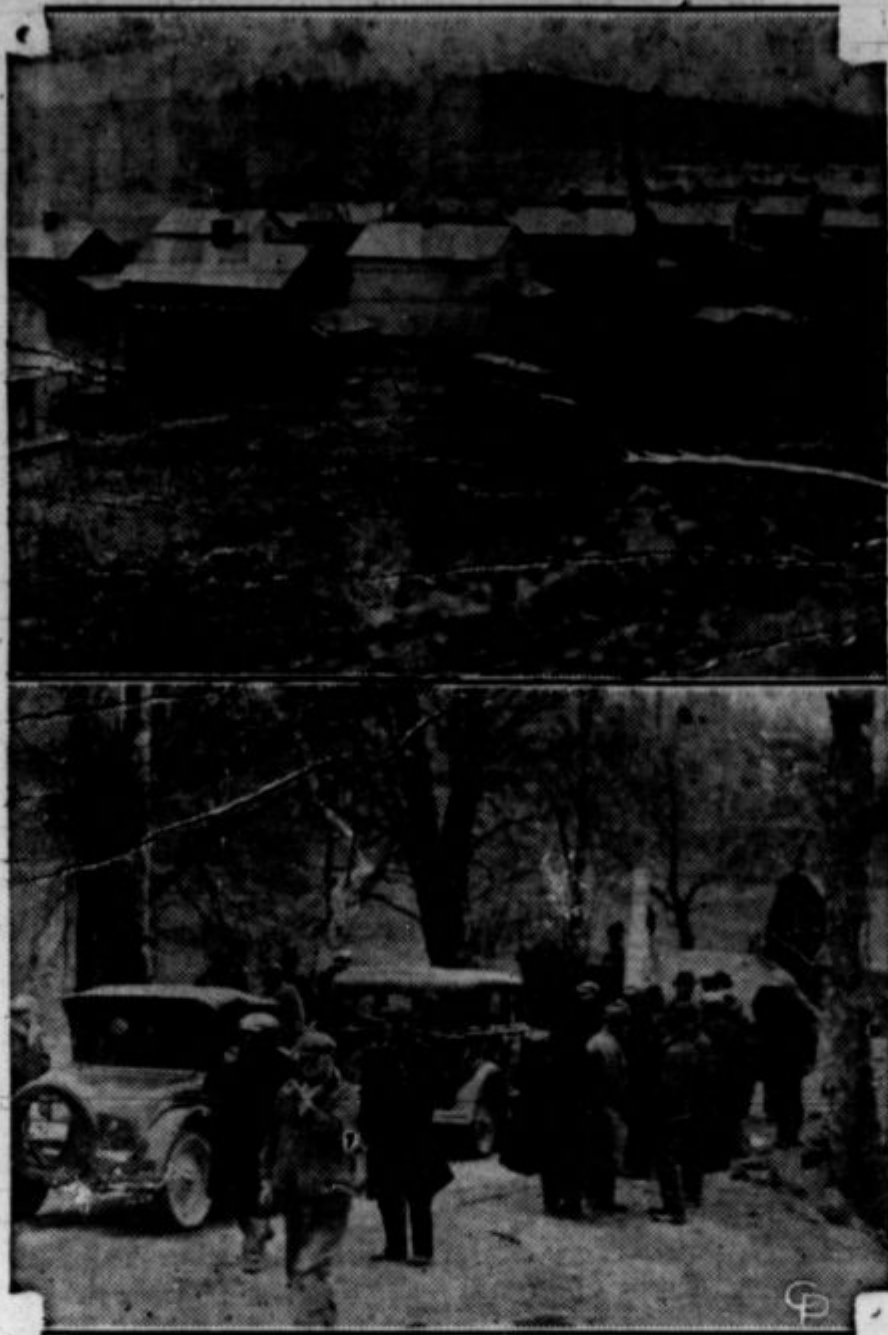
Anton Jankovich.

Nasveti k pravilom JSZ

Cleveland, O. — Označba "Jugoslovska" pri naši socialistični zvezi se lahko opusti. V angleščini se to glasi kakor da je to nekaka podružnica starokrajškega socialističnega gibanja, ne pa ameriškega. Zato za ameriška ušesa ni ugodno, ko čujejo, Jugoslav Socialist Federation priredi to ali ono. Misli si, da je to tujezemska organizacija, "ki hoče vreti ameriško vlado". Ko ga nagovarjam, da naj pristopi k socialistom, bo odvrnil, nikakor ne, ker to je tujezemska organizacija. Zato naj se enostavno imenujemo Socialistična stranka, in kadar se tiče naših klubov, se naj doda, "jugoslovska sekcija". To priporočam, ker sem dobil v pomenkih in agitaciji med Američani izkušnje, ki so me privedle v ta nasvet.

Delegacije na naše zbere so prevelike. Morali bi predvsem predvidevati agitacijsko vrednost takih zborovanj, ne pa se kazati na zunaj. Mala delegacija dobrih, sposobnih sodru-

IZ STAVKE PREMOGARJEV V O.

V Millfieldu, Ohio, Hockin Valley District, in v sosednjih krajih so se premogarji v zvezi z razmerami v delovnih razmerah uprli. Med njimi in kompanijskimi stražniki je prišlo do bojev, in oblast je zagrozila rudarjem z državno milico, ako ne bodo "mirni". Kompanije namreč nečajo, da bi piketirali ter brazil stavikazem na delo. Zgoraj je slika rudarske vasi. Lope "vile" so to, kakor vidite. Spodaj so premogarji "na piketu". U. M. W. je prošil teden izdala poziv na premogarje v raznih krajih v Ohio in drugod, da se naj pridružijo stavki. Stavke ali izprtja premogarjev so zdaj v Ohio, W. Va., Illinoisu, Indiani, Penni in več drugih državah.

gov bi koristila več, kakor pa veliko število delegatov in poročevalcev z obširnimi debatami.

Priporočam v nova pravila točko, da naj klubi okrožnih organizacij v bodoče nominirajo na vsakih 50 članov enega kandidata, in izmed vseh teh naj se bi izvolilo kvečjemu pet delegatov, stroške pa se jim bi povrnilo iz konvenčnega fonda.

V Proletarcu vidim obširen spored. Če se ga bo hotelo preišetati bo treba v treh dneh jako hitro. Mala skupina delegatov bi delo izvršila lažje nego velika.

Dodaj se je nanašalo največ priporočil na Proletarca. Vzlic raznim nasvetom ne bi mogel niti sam "sveti duh" urejevati list tako, da bi vsem ustrege. Kakor je urejevan zdaj, da vsakemu nekaj in naj pri tem sistemu ostane.

Priporočam tudi selitev "Proletarca" v Cleveland, kjer delavski list potrebujemo kakor suha zemlja dežja. Ako bi bilo po mojem, bi ga tu izdajali po enkrat na teden na 6. stranah v slovenskem jeziku in enkrat tedensko na 4. v angleškem jeziku. Naročnina naj bi bila za slovensko izdajo \$2.50 in za angleško \$2, skupaj obe izdaji \$4.50 na leto.

Pred krizo so se prodajali deleži za zgraditev doma JSZ. in Proletarca. Čemu ne bi ustanovili svoje tiskarne v Clevelandu, v kateri bi lahko imeli tudi dom?

Potrebno je, da stranka izda brošuro, v kateri bi bilo posebno začetnikom v gibanju pojasneno, kaj je socializem. V nji bi moralo biti jasno povedano, da nimajo socialisti pri demokratih in republikancih ničesar iskati in da ne smejo glasovati v nobenem slučaju za kapitalistične kandidate, tudi če bi socialističnih ne imeli.

Ako bi imeli taka pravila sedaj, bi v Clevelandu ne nastale neprilike, kot jih imamo. Zato je potrebno izdati socialistični abecednik in pričeti poučevati delavce pri tleh, ne pa se gibati v zraku.

Frank Barbič.

DELAVCI

v Illinoisu, držite se proč od primarnih velitev! Podpišite socialistične petičije, kadar vas obišče.

Ne nazaj, nego naprej!

Anton Vicič.

Na podlagi dejstev, želja naročnikov, nasvetov zastopnikov Proletarca ter delegatov se bo uprava lista in eksekutiva JSZ. lahko pripravila, da nam bo dala na zboru sliko kakršna je in pa konkretna priporočila. Kaj je mogoče in kaj ni, se v mnenjih razlikujemo. Eden trdi, da v Zed. državah ne bo nikoli močne soc. stranke, drugi smo prepričani, da pride. Eni so mišljenja, da je "Proletarca" nemogoče povečati, ker ne bi zmogli stroškov, a drugi vemo, da je bil povečan večkrat prej in da je to vselej pomenoilo za našo delavsko gibanje več življenja in večjo cirkulacijo za "Proletarca". Kar se zdi enim inženirjem nemogoče, je drugim izvedljivo.

Jaz sem glede slik v listu in povesti povedal svoje mnenje zadnjič in naglasil, da je povečanje "Proletarca" ne samo izvedljivo nego potrebno. Upravnik, ki ima skrbi kako plačevati obveznosti, pa se je takoj vsedel k pisalnemu stroju ter me okaral v privatnem pismu. Ni me spravil iz ravnotežja, kajti razmere pri listu so mi precej znane in znane so mi zdaj z ozirom na agitacijo za list in klube tudi v naselbinah. Odgovoril sem mu, da se o takih stvarih lahko stvarno pogovorimo, da ne plavam v oblakih nego mislim čisto resno in upam, da bomo problem rešili v smislu napredovanja, ne pa nazadovanja. Kajti

mi moramo samo naprej, pa prav nič nazaj!

Vse preveč jamranja je med nami! Jamrovci so agitaciji v oviro. Saj gre, četudi težko, akopprav s povečanimi žrtvami, a gre vendarle! Delavskemu tisku ni bilo še nikoli poslano z rožicami, da rabim to frazo.

List se lahko poveča na več načinov, in nekatere sem zadnjič na kratko omenil. A na dnevni red je prišlo potem le vprašanje, kako dobiti več prostora za dopise. Stvarno so posegli v razpravo Nace Zlemberger, Snoy, Spartak, Jontez in več drugih.

Nace bi bil za skrajšanje ali opustitev daljših romanov in za objavljanje kratkih novel. Je tudi za skrajšanje daljših dopisov na kolono in pol. Uredništvu bi s tem ne bilo nič pomagano, ker čimveč dopisov, več ima dela, kakor sta že pojasnila s. Zlemberger in Spartak. Dobri privlačni romani so potrebni. Argumente zate sem že navedel. Skrajšanje dopisov pa ne bi bilo vselej na mestu. Če ima človek predmet, ki ga v koloni in pol ne more obdelati, je potrebno, da se mu da toliko prostora, da dopis ne bo trpel na svoji vrednosti.

Dopisniki povedo svoje misli, nazore in argumente, na način, ki so ga zmožni. Ako bi pisali slovnično, bi urednik popravil pomete, kolikor potrebno, in izročil kopijo stavcu v originalu. Tako bi imel veliko manj dela. Ali ker je med nami malo slovničarjev — pravijo, da prav malo dobrih in še tisti se večkrat prerekajo zaradi slovničnih pravil, je treba dopise v uredništvu prepisovati in jih dajati v tiskarno v čisti obliki. V tem oziru torej ne moremo dosti spremeniti, kajti slovničarji se na starost bržkone ne bomo naučili.

Če izpustimo iz lista povesti, bo moral urednik pisati ali pa prepisovati še več. To prizna tudi s. Zlemberger, ko pravi, da bi lahko pisal mične črtice iz dogodščin v svojem življenju, ako bi obvladal slovnicu. Pisal bi te stvari lahko vseeno, toda jezikovno bi mu jih potem moral preurediti urednik. Kakor Zlemberger, bi lahko napisal marsikaj zanimivega mnogokateri, a povsod prihaja v napotje neobvladanje jezika. Pisati novele je umetnost.

"Proletarec" je potreben list, kot vidimo iz razprav, in potreben je toliko, da v sedanjem obsegu nalogi več ne odgovarja. Izhod bi bil povečanje. Ker pa list nima nikjer bogatega strica, kakega petičneža s tovarnami in privatnimi železnicami, ki bi umrl ter mu nepričakovano zapustil milijon, bo pač treba delati po starih začrtanih potih, da ga vzdržimo, izboljšujemo ter povečamo. Zmotno pa je misliti, da vršili kolikor največ mogoče človek lahko zajema dovolj znanja le iz ene delavske publikacije. Treba je čitati knjige — namreč znanstvene knjige o socialnih problemih. K širjenju obzora pomagajo tudi revije kot je ljubljanska "Svoboda". Naročite jo lahko pri

"Proletarcu" in stane \$1 na leto.

V "Proletarcu" dobite mnogo raznovrstnega gradiva. Veliko poučnega o socializmu. V njemu imate sliko aktivnosti klubov, uspehe in tudi napake, ki jih beležijo organizacije in posamezniki. Imate kaj zabavnega, povest, včasih dve, večkrat kak potopis — list je torej urejevan tako, da mora čitateljem ugajati, ker ustreza kolikor največ more splošnemu okusu brez škode za svoja načela.

Čemu smo za povečanje in izboljšanje, ako smo vsaj za delno razbremenitev urednika, bo treba tudi od naše strani več akcije. Ako bi začelo "Proletarca" VNETO priporočati vsaj polovica naročnikov, bi bila to agitatorjem velika pomoč. Brez akcije pa ne bo uspeha. Volk sit in koza cela, to ne gre skupaj.

Manj jamranja, pa več odločne agitacije, in videli boste rezultat! — Je že res, mi bo ugovarjal kak jamrovec, toda zdaj je kriza. Ljudje nimajo denarja!

Priznam, da je kriza. Čutim jo kakor drugi. Toda saj je kriza tudi za kapitalistične liste! Pa imajo polne strani dragih oglasov in delavci jih naročajo in berejo kakor poprej.

Čemu naj bi hranili le pri tistih centih, ki bi jih imeli dati za naročnino na "Proletarca"?

Socialistične aktivnosti v Detroitu

Detroit, Mich. — Soc. stranka se pripravlja na borbo za delavske pravice v volilni kampanji. Ker smo delavska stranka, ji milijonarji ne prispevajo v kampanjski fond, pač pa pomagajo delavci, kolikor morejo. Vsa socialistična stranka pa ne porabi za vse svoje kandidate po Ameriki v kampanji toliko, kot potrošijo kapitalisti v agitaciji za posamezne republikanske in demokratske kandidate v senat. Ali denar potrebuje tudi soc. stranka, ker tiskovine stanejo, ker je treba plačati najemnino za dvorane in mnogo sličnih stroškov.

V prid volilnega fonda prirede tukajšnji socialisti v soboto 9. aprila zvečer v Fort Wayne hotelu maškardno veselico, na katero so vabljeni vsi sodrugi in prijatelji delavskih interesov. Vstopnice so v prodaji 50c in pri blagajni 75c. Ako boste z veliko udeležbo pripomogli k prebitku, bo iz tega kupljen truck, s katerim bodo socialistični agitatorji obiskovali posamezna mesta v državi, razpečevali letake, prirejali shode na prostem in izvršili kolikor največ mogoče agitacije za stranko in našo listo.

Prvi maj bomo praznovali skupno člandi vseh delavskih organizacij, ki so pripravljene sodelovati s soc. stranko. Vabljenosti na sodelovanja so podpora društva vseh narodnosti. V

ta namen so dobila pismene apele. — Joe Korsich.

S pennsylvanske konference v Canonsburgu

Canonsburg, Pa. — V nedeljo 27. marca se je vršila v Strabane v dvorani druž. Postonjska Jama SNPJ. konferenca soc. klubov in društev Prosvetne matice, ki je bila v vseh ozirih uspešna.

V podporo "Proletarcu" je konferenca prispevala \$10, navzoči pa so prispevali v isti namen \$7.10.

Ves prejšnji odbor je bil ponovno izvoljen. Na IX. zboru JSZ. bo pennsylvansko konferenco zastopal njen tajnik Jakob Ambrozich. Zastopniki so razpravljali tudi o sporih v Clevelandu in boju "E." proti socialistom. Sprejeta je bila posebna resolucija, ki obsoja urednika "Enakopravnosti" radi njegovega boja zoper s. Siskoviča. Glasi se:

"Zastopniki soc. klubov in društev Prosvetne matice so na svoji konferenci dne 27. marca 1932 vzeli v pretres taktiko namišljenih delavskih prijateljev, ki pa ima v resnici le zavajalen namen in je vsled tega interesom delavstva škodljiva.

"Za eno takih prizadevanj, katerega smoter je diskreditirati organizirano delavsko gibanje, smatramo boj "Enakopravnosti" oziroma njenega urednika zoper Josipa Siskoviča in druge slovenske socialiste v Clevelandu.

"Jos. Siskovič je uradno pod prisego izjavil, da je trditev "Enakopravnosti", v kateri ga dolži avtorstva nekega dopisa v "Am. Domovini" s podpisom "Okro", lažnjiva, in je zahteval od uredništv "E.", da krivično popravi, ali pa prinese dokaze. Namesto tega je "E." naprej ponavljala svojo prejšnjo trditev, namesto dokazov pa je navajala namigavanja.

"Mi smatramo tak način boja za nečasten in nevreden o sebe, kateri so poverjene javne in odgovorne pozicije."

Podpisala sta resolucijo predsednik in tajnik konference.

Predstava na Oglesby

Oglesby, Ill. — Razmere se nič ne obrnejo na bolje. Je žalostno. Ena cementna tovarna tu sploh ne obratuje, torej imamo dosti časa in počitka. Na prošli seji kluba št. 3 smo izvolili delegata za prihodnji zbor. (Imena niste navedli. — Ur.)

V nedeljo 10. aprila ob 7. zvečer bomo imeli predstavo. Vprizorjeni bosta igri "Sovražnik žensk" in "Plančarica". Vloge so v dobrih rokah. Vstopnina je samo 25c. Po igri bo ples in prosta zabava.

Anton Udovič.

V MILWAUKEE!

Ali bo vaša naselbina zastopana na IX. rednem zboru JSZ?

BLAINE, OHIO, v nedeljo 17. aprila.

Konferenca soc. klubov in društev Prosvetne matice v nedeljo 17. aprila ob 10. dopoldne v A. Matosovih prostorih. Po zborovanju zabava. Pošljite zastopnike vsi. Vsak član dobrodošel! Na dnevnem redu volitve delegata za zbor JSZ. in važne razprave o zboru, njegovem sporedu in drugem.

MILWAUKEE, WIS., v nedeljo 1. maja.

Konferenca soc. klubov in društev Prosvetne matice z delokrogom v čikaškem, milwauskem, waukeganskem in sheboyganskem okraju, se vrši v nedeljo 1. maja v S. S. Turn Hall, 737 National Ave. Prične se ob 9. dopoldne. Popoldne v isti dvorani prvomajska slavnost.

Da se izpolni obljubo

Forest City, Pa. — Za naše čitatelje v tej naselbini sem v resnici v skrbeh. Na agenciji s sod. Vičičem sem jim obljubil, da naj se le naroče, ker so v tem listu večkrat dopisli tudi iz tega kraja. Naši ljudje v splošnem dopise iz naselbin radi čitajo. Čeprav so jim razmere znane, jih vseeno zanima, če se ta ali oni oglasi. Največ je v tem radovednosti, češ, kaj neki piše? Ako se dopisnik spusti še v debato in koga malce pokrtači, taka številka kaj rada roma od hiše do hiše.

Kot omenjam, sem obljuboval dopise iz te naselbine, ker sem domneval, da se bo s številom naročnikov povečal tudi krog dopisovalcev. Tudi sam rad čitam, kar poročajo drugi, no, pa ker se od tu ni še nihče oglašil, bom jaz pretrgal molk.

Dopisovanje je precej težavno, še bolj pa je to odgovoren posel. Ko hitro se spozabi in poveš malo preveč, nastanejo lahko prepri in zamere. V tem imajo poslednje čase precej skušnje v Clevelandu, kjer se kaj radi malo popraskajo med sabo. Vrag ga vedi, kaj bi počeli tam, ako ne bi imeli vedno novih senzacij. Zunanji čitateljem pa povzročajo mnogo skrbi, ker nas drže neustojno v pričakovanju, kje in kdaj razpoči nova bomba. Ima pa stvar lahko tudi dobro plat. Namreč to, da ljudje vsled takih sporov čitajo liste z večjo pozornostjo, pretehtajo argumente in se s tem uuposablajo ustvariti svojo sodbo.

V Forest City smo precej mirni. Zelo redkokdaj se dogodi, da bi od nas prihajali dopisi, ki bi povzročili kak viharček. Ostrih besed se poslužujemo le v skrajni sili, ako se kdo brez povoda obreguje ob nas. Toda zašel sem. Čitatelji čakajo, da jim kaj povem, ne samo pišem o Clevelandu in dopisih.

V tem trenutku si želim, da bi me vsaj za minuto navdala kak magična sila, da si bi našel izraz, s katerim bi mogel dovolj prepričevalno predočiti čitateljem, kako potreben je list kot je "Proletarec".

Tudi par novic lahko omenim. Pretekle dni smo bili v velikih zamerah. Na velikonočni ponedeljek so nam nasuli toliko snežnih piruhov, da je bil promet zelo oviran, pri nas na Brownalu pa za en dan popolnoma ustavljen. Dne 29. marca sem videl primitiven pogreb na saneh. Noben avto in nobeno kolo ni moglo do nas. Zdaj pa je pomlad in se pripravljamo nanjo.

Dne 16. aprila se snidemo v dvorani "Zvon" na veselici druš. št. 124 SNPJ. Dne 24. aprila bo v isti dvorani shod Federacije, na katerem bo predavala Anna P. Krásna. Priidite vsi. Nobena ženska naj ne izostane. V nedeljo, ko bo tu govornica iz vaših vrst, jo

pridite poslušati in pozabite na kuhinjo.

Stara Erie majna počiva v miru od 13. marca. Zapri so jo ne da bi vprašali, kje naj rudarji dobe sredstva za preživljanje.

Nizje od nas v okolici Scrantona je nedavno nekaj lokalov zastavkalo. Slo se je za izenačenje delovnih ur. Slišali smo o padanju policijskih kolicov in o aretiranju piketov. Zdaj je menda vse zaspalo. Od časa splošne razcepljenosti unije imamo tu in tam še čarтерje drugega nič.

A. Zaitz.

"Trije vaški svetniki" v Waukeganu

Waukegan, Ill. — Veselega srca naznanjamo občinstvu v Waukeganu, North Chicagu in sosednih naselbinah, da so se "Trije vaški svetniki" odzvali povabilu kulturnih odsekov Slov. nar. doma in kluba št. 45. Vasovati pridejo na oder Slov. nar. doma v nedeljo 10. aprila ob 3. popoldne. Slišali jih boste tožiti o svojih križih in težavah, v katere so prišli radi starih ljubezenskih zvez s "črna Ljz'ko", ki je bila dekle, "da so moški kar noreli za njo".

V vasi Potok je nekako pred 22. leti služilo pri Čebelarju lepo dekle. Elizabeth ji je bilo ime; bila je črnooka; kakšne mikavne oči! Ker se jim je zdelo ime Elizabeth menda neprikladno, so ji rekli "črna Ljz'ka". Imela je mnogo častilcev. Najbolj dvorljivi med njimi so bili križmanov Šimen, sin najbolj trdnega kmeta v celi občini, pek Bavdek in kolar Šimec. Hodili so v vas k nji vsak po svojih potih, nevedoč drug za drugega, dokler je bila pri Čebelarju. Nekega dne jo je znanjalo. Naši trije znanzi so kmalu pozabili nanjo, ne pa ona. Kako se jih je spomnila, vam povedo sami, ko bodo drug drugemu izpršali vest. Povedano naj bo le, da so ji na skrivaj pošiljali "alimente" zaradi fantička, ki ga ji je Bog dal.

Pretlelo je nekako 16 let, ko je prišel v potoksko faro nov župnik. Od škofa je dobil navodilo, da naj ustanovi kako društvo za boj proti naraščajoči razuzdanosti. In ustanovil je "Društvo za čednost in pravost". Pristopili so med drugimi pek Bavdek, kolar Šimec in križmanov Šimen, ki je bil tedaj že "oče župan". V njegovo brhko hčerko se je zaljubil vaški učitelj in ona ga je prav rada videla. Ne pa župan in mati županja. Zato ji je mati poiskala ženina iz daljnih Čremošnjic. Kolar Šimec je tudi imel hčer nekako iste starosti kot županova. Ta si je našla ženina sama po čudnem naključju. Zapletljaj se vrsti za zapletljajem, učitelj grozi stebrom Društva za čednost in moralno, da bi razkrinjal njih grehe—kajti pisma, ki so jih pisali pred leti, ki so

bili še mladi in polni ognja, zdaj firani in pridejo v roke župniku kot pokrovitelju družstva za čednost—jojmene, v kakšnih zagatah so vplivni moške, posebno župan, ki se znajde kar med tremi ognji.

Jakec, ženin, ki ga je skotmandirala županovi hčerki za ženina potovka Lenka proti nagraidi desetih orlov, je fant, ki je z najdeno deklico prav zadovoljen. Ves v sreči sporoči to vest materi brzojavno. Pa se mati odpravi na pot, da pogleda županovo posestvo in da se uredi vse potrebno za poroko. A tudi učitelj ni len. K županu pride z opasno grožnjo, ki jo končno spremeni v ultimatum. Sveta pomagavka! Kako se bo vse to izteklo!

Račka na vodi, videli boste v nedeljo popoldne 10. aprila v Slov. nar. domu.

Vstopnice so v predprodaji po 35c in pri blagajni 50c. Vstopnina za otroke od 10. do 16. leta je 10c.

Po predstavi bo ples in prosta zabava v spodnjih prostorih.—P. O.

Petnajstletnica "Lira"

Slovenski pevski zbor "Lira" v Chicagu je imel v nedeljo 3. aprila v dvorani SNPJ. koncert, ki je bil ob enem slavnostnjene 15-letnice. Ustanovljen je bil l. 1916. Prva leta je bilo v njemu mnogo življenja. Bil je velik po številu pevcev, in pevk in imel je močan tamburaški zbor. Tudi precej podpornih članov je sodelovalo. Nekaj časa je imel svoj stalno najet lokal. Zborovodja pevec je bil Jakob Muha in tamburaškega zbora John Weble. Na koncertih je imel tiste čase zelo veliko udeležbo. Med vojno sta se v njemu pojavili dve struji zaradi jugoslovanskega vprašanja. Nastal je spor, ki je imel za zbor slabe posledice. Nekaj aktivnih članov in članic ga je obdržalo z nemalimi žrtvami. Večkrat je toliko oslabil, da je moral opustiti običajne letne koncerte.

Zdaj že več let ni imel koncerta, tu in tam pa je nastopil na neki drugi prireditvi. Sedanjí zborovodja je Gabriel Chrzanowski. Na nedeljskem koncertu je "Lira" pela v štirih točkah, in sicer v dveh ves zbor, v eni njen moški in v drugi njen ženski zbor. Steje 17 pevcev in pevk, med njimi precej Hrvatov. Petje je spremljala na glasovir Mary Owen.

Glavni del sporeda so tvorili sodelujoči zbori "Adrija", češki del. pevski zbor "Lyra", zbor "France Prešeren" in solista Chrzanowski ter John Barich. "Lirine" pevke Anna Basha, Evelyn Fabian in Anne Kuban so peke v trospevu, v solospetu pa Lollie Nemanich. Par točk je bilo predvajanih na glasbene instrumente. Koncertni spored je ugajal in eni nastopi so bili prav dobri.

Pozdravni govor je imel predsednik "Lira" John Weble, Vincenc Cankar, ki je govoril k 15-letnici zbora, je poudarjal važnosti kulturnega dela, ki ga je vršila in ga vrši "Lira" zdaj, zadnji govornik pa je bil demokratiški "politišn" Barratt O'Harra, ki kandidira za državnega pravdnika na demokratiškem tiketu. Pravil je, da je v Chicagu 150.000 Jugoslovancev, toda so brez političnega vpliva. Ko pa bo izvoljen on, se to vse predrugači, kajti Jugoslovanci so visoko kulturni ljudje, silno pridni itd., pa se spodobí, da dobe "službe". In ko bo izvoljen, se bo zavzel, da jih Jugoslovanci dobe, toda ne samo službe, pač pa dobre službe!

Jugoslovane bržkone nima prav nič za "kulturne", ker ba drugače ne govoril, kot da ima pred seboj same navneže, ki so pripravljeni pojesti vsako obljubo. Saj so v agenciji za Čermaka Jugoslovane prav tako hvalili in jim obljubovali "službe", če bo izvoljen. To je star trik in bluf kapitalističnih politikov.

Ko sem poslušal predzadnjo

V "DEŽELI MIRU" JE VOJNA

V Mandžuriji, ki jo je osvojila Japonska ter je nato proglasila za "samostojno republiko", ni zadovoljstva z "osvoboditvijo". Japonska vojna komanda je postavila na čelo nove vlade bivšega kitajskega cesarja H. Pu-Yi, ki naj bi bil "diktator", v resnici pa je diktator Mandžurijske vojaške okupacijske armade. Prebivalstvo se novemu usiljenemu režimu bolj in bolj upira. Po "preobrtu" je Japonska spremeniila ime Mandžurije v Ankuo, kar pomeni "dežela miru". Vseled to deželo "miru" je tudi sovjetska Unija, ki meji ob Mandžuriji, prisiljena jačati svoje posadke na daljnem vzhodu. Zgoraj na sliki je bivši kitajski cesar, zdaj diktator "dežele miru", in njen zemljevid s sosednimi ozemlji.

nedeljo na prireditvi federacije SNPJ. Roy Burta, zdaj pa O'Haro, kaka razlika! Prvi ni niti najmanj agitiral zase, nego govoril o akciji, katero je ljudstvo dolžno samemu sebi, in prizadevanjih za trebljenje ta pa "hvali" Jugoslovane in jim obljubuje — službe!

"Lira" je izdala k tej slavnosti tiskan program v obliki male brošure, in v nji ima oglas O'Hare najprominentnejše mesto.

Izven članstva sodelujočih pevskih zborov poset ni bil obilen. Z ozirom na svojo delovno prošlost bi "Lira" ob tej priliki zaslužila večjo naklonjenost.

Kdorkoli je urejeval omenjeno knjižico, je storil veliko napako, ker ni gradiva dal v pregled komu, ki zna slovensko! Saj izhaja v Chicagu 7 slovenskih listov, če štejemo k temu mestu tudi Lemont, zato bi se gotovo dobil kdo, ki bi se uslugu radevolje izvršil. Se celo v "kempah" redkokdaj izide kaka stvar, ki bi bila v tako spakedarjem jeziku. Pevka Lovše je nekoč v Sheboyganu v šali rekla, da govore tu rojeni otroci slovenskih "staršev" "havajsko slovensčino". Njim pač ni zameriti, ni pa odpustljivo, če gre v knjižico, ki je izdana k 15-letnici slovenskega zbora članek, ki je vse kaj drugega kakor slovenski. Npr. besede "bylo ustanovljena", "hitrto", "poshno zivanejo", "ni vec moglo izdržati oba Zbori", "Tamboraški", "abstanka", "vše" itd., pač niso slovenske.

Knjižica je izšla brez oglasa znotraj platnice. Če bi jih porabili za oglase, bi s tem pridobili dve notranji strani in približni večji članek o zgodovini tega zbora; ki je bil svoječasno eden največjih, najaktivnejših in najbolj znanih slovenskih pevskih zborov v tej deželi.

Po koncertu in O'Harovem "govoru" se je razvila prijetna domača zabava.—X.

O shodu v Collinwoodu

Collinwood, O. — Bilo je oglasano, da bo pod avspicijo kluba št. 49 JSZ. in novoustanovljenega angleško poslujočeka kluba v 32. wardi 30. marca predaval dr. Waltz, ex-koncilman in drugače človek progresivnih nazorov, menda sličen Petru Wittu. Predaval je v Slov. del. domu. Okrog 200 oseb je bilo prisotnih. Waltz je dober govornik, pozna korupcijo, nima pa odrejenosti, ker ne pripada nobeni stranki. Je le "fejst fant, ki dobro pove", that's all. Vpraševali so ga, kako se organizirati, in kje, da pridemo iz demokratske-republikanske korupcije. Odgovoril je, da je to "up to us". Mesta Milwaukee, kjer se socialisti obrnili nase

pozornost vse dežele, ni niti enil.

Ako so taki govorniki na naših shodih v prid, avomim, pa četudi so iskreni in pošteni v prizadevanjih za trebljenje korupcije. Ker so v svojem udejetovanju brez programa, kakor ga zastopa npr. socialistična stranka, lahko veliko govore proti graftarjem in jih razkrinkavajo, ne bodo pa ljudem pokazali, KAJ JE IZHOD IZ GNILOBE. Kaj nam pomagajo progresivci, ki so vzlicemaj v svojem velikomu številu brez moči. So kakor vžigalice, ki jih raztreses v rosnó travo. Vsak otrok bo dejal: To so vžigalice. Zapaliti pa ne moreš ničesar z njimi.

Anton Vičič.

Važna seja milwauškega kluba

Milwaukee, Wis. — Članstvo kluba št. 37 JSZ. naj se gotovo udeležijo redne seje v četrtek večer 14. aprila v navadnih prostorih. Na dnevnem redu bodo volitve delegatov za IX. redni zbor JSZ. kakor tudi zastopnikov za konferenco klubov in društev Prosvetne matice.

Frank Poličnik, tajnik.

SODRUGOM IN SIMPATICARJEM V BARBERTONU IN OKOLICI.

Seja kluba št. 232 JSZ. se vrše sako drugo nedeljo v mesecu ob 10. popoldne v dvorani društva "Domovina" na 14. cesti. Sodrugi, prihajajo redno na sejo in pridobivajte klubov novih članov, da na ta način ustvarimo močno postojanko J. S. Z. Somiljenike vabimo, da se nam pridružijo. Socialistična stranka je v tej deželi edina delavska stranka s konstruktivnim programom, s katerim si delavstvo lahko pribori boljšo bodočnost in končno osvoboditve iz mrene sužnosti.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN and SURGEON
Office hours at 3724 W. 26th Street
Tel. Crawford 2212.
1:30 — 3:30 — 6:30 — 8:30 Daily
at Hlavaty's Drug Store
1858 WEST 22ND ST.
4:30 — 6:00 p. m. daily.
Except Wed. and Sunday only by appointments.
Residence Tel.: Crawford 8440.

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročninar \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.
Naslov: 540 Juneau Ave. MILWAUKEE, WIS.

Martin Baretincic & Son

POGREBNI ZAVOD
324 Broad Street
Tel. 1475. JOHNSTOWN, PA.

Sestanek v Springfieldu

Springfield, Ill. — Dne 26. marca se je tu vršil sestanek članstva kluba št. 47 in somišljenikov, na katerem je govoril tajnik illinojskega soc. stranke S. Ben Larks. Pridobilo se je par novih članov in iz sentimenta zborovalcev sklepamo, da dobi Springfield v doglednem času tudi angleško poslujoči socialistični klub. Prišel je tudi en komunist, ki pa s svojimi priučenimi vprašanji ni imel nikakega uspeha.

Nekateri naši junaki zunaj gibanja so za "komunizem" in za takojšnjo akcijo, toda do danes si ni še nihče teh zavihal rokavov ter prišel z delom, za kakršnega se navdušujejo.

Nekateri priporočajo "združenje socialistov s komunisti", ker jim je delavsko gibanje ter odnosi v njemu zapečateni knjiga. Če bi bili vsaj člani ene ali druge struje, bi jim teh nasvetov še ne bi bilo toliko zameriti, zdaj pa sede na zapečku in modrujejo. Preobrti niso prišli po zaslugi filozofov na zapečku in jih tudi zdaj ne bo. Treba je v akcijo. Kdor hoče, naj pristopi. Če korakajo za koga socialisti prepočasi, pa naj gre h komunistom. In ako gre k slednjim in je za združenje, naj svojim tovarišem dopove, da pride do združenja in delavske solidarnosti le, če komunisti nehaajo s provokacijami v delavskem gibanju in z blatno taktiko zoper socialiste.

Član kluba št. 47 JSZ.

Blizanje "Savinega" koncerta

Chicago, Ill. — Se dobrih par tednov je do spomladanskega koncerta "Save"—v nedeljo 24. aprila v dvorani SNPJ. In ker "Sava" daje ves program sama, brez pomoči zunanjih pevskih društev, pomeni to veliko dela za njen zbor.

V prvem delu bo nastopil z otvoritveno "Socialistično koracnico", "Prezgodno cvetlico", "Bučelicami" in "Črnim kosom". Vse štiri skladbe so lepe in največ dela pa so dale "Cebelice", ki je klasična in težje vrste skladba. Vmes bodo nastopili solisti in kvartet. V drugem delu pa bo podan komični spevoprizor "Na semnju", ki bo spet nekaj takega, kar bo užival sleherni. Ti priporočamo, da na naših koncertih izkazuje za najpopularnejše, ker so tako domači in nekaj pristno našega, da spravijo v dobro razpoloženje slehernega poslušalca.

Upamo, da nastopi kot go-

SODRUGOM IN SIMPATICARJEM V CLEVELANDU.
Seja kluba št. 27 JSZ. se vrše vsak prvi petek v mesecu ob 7:30 zvečer. Zenskega odnaka prvi torek ob 8. zvečer. Mladinski angleški odsek vsak petek izven prvega ob 8. zvečer, vse v klubovih prostorih v S. N. D. Sodrugi in sodružice, agitirajte in pridobivajte novih članov in članice klubov ter novih naročnikov Proletarca. V organizaciji in izobrazbi je naša moč.

vornik ob tej priliki milwauški župan Hoan. Preskrbite si vstopnice, ki so v predprodaji 25 centov ceneješe. Imajo jih člani "Save" in kluba št. 1. Stanejo 50 centov.

"Sava" je ne le dober zbor, ampak tudi edini pevski zbor med Jugoslovani v Chicagu, ki je del delavskega gibanja. In to tudi ostane. Pesem nam služi za okrepitev naših proletarskih teženj in gojenje razredne zavesti ter moči med tlačno maso. Mi ne verujemo, da je umetnost svet sam zase, ampak služi vsem skupinam za povečanje ekonomskega in socialnega vpliva. Pesem je naše proletarsko orožje, s katerim zadostimo želji po lepoti in razvijamo svoja plemenitejša čustva. "Sava" torej računa na vašo podporo in vas vabi na spomladanski koncert v nedeljo popoldne 24. aprila v dvorani SNPJ.—P. O.

Naša prvomajska proslava

Milwaukee, Wis. — V nedeljo 1. maja se bo v Milwaukeeju v S. S. Turn dvorani vršila konferenca Prosvetne matice, popoldne in zvečer pa v isti dvorani prvomajska slavnost. Pri aranžiranju prvomajske proslave sodelujejo tudi društva, ki so yčlanjena v Prosvetni matici. Rešitev delavstva v organizaciji in solidarnosti. Delajmo skupno. Sodelujte za uspeh prvomajske proslave. Joe Vidmar.

Nov Trinerjev vinski produkt

Joseph Triner kompanija prodaja zdaj v vseh lekarnah Kala-Fornia vinsko toniko, prirejena iz kalifornijskega grozdja muškatal in drugih snovi, toda brez odvajalnih sredstev (laksative). Kdor rabi slednjega, mu bo ustreglo Trinerjevo grenko vino, v ojačanje sistema pa naj si nabavi Trinerjevo Kala-Fornia vinsko toniko.

TRINERJEVO GRENKO VINO

proti zaprtju, slabemu apetitu, glavobolu, izgubi spanja. V vseh lekarnah.

"New Leader"

angleški socialistični tednik.
Izhaja v New Yorku. Naročnina \$2 na leto, \$1 na pol leta. Najboljše urejevanje angleški socialistični list v Ameriki. Mnogo slovenskih delavcev ga čita. Naročite si ga tudi vi. Naročnino zani sprejema "Proletarec".

Anton Zornik

HERMINIE, PA.
Trgovina s mešanim blagom.
Poči in pralni stroji na posebnost.
Tel. Herminie 2221.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.

POTEM KO TEMELJITO

KASPAR AMERICAN STATE BANK
1900 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

prevdarite vse okoliščine, boste prišli do zaključka, da je vaš denar res najbolj varno naložen v

POD AVSPICIJO ODSEKOV PROSVETNE MATICE

vpripori

dramski odsek kluba št. 1 J. S. Z.

v nedeljo 10. aprila v Slov. nar. domu

WAUKEGAN, ILL.

burko v treh dejanjih

"TRIJE VAŠKI SVETNIKI"

Spisala Maks Real in Maks Ferner
prevedel Ivan Cesar

Pričetek ob 2:30 pop.

Vstopnice v predprodaji 35c, pri blagajni 50c.
Otroci od 10. do 16. leta 10c.

Po igri ples in prosta zabava v spodnjih prostorih.

VSTOPNINA SAMO K PLESU 25c.

PROLETAREC

Letnik za interese delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskarna Družba, Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

NAPOČNINA za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00. — Inocumstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rekviziti in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zeitz
Business Manager: Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2839 W. 26th St., Chicago, Ill.
Telephone: Rockwell 2864.

546

Ena sama stranka

V ameriškem kongresu je zastopana ena sama stranka, namreč kapitalistična, pod firmo "republikanska" in "demokratska".

Včasih se nekaj poslancev privatnim interesom upre, zaradi tega se imenujejo "progressivi". Sempatam sprejme kongres kako postavijo, ki je vsaj navedeno v korist ljudstva, ali delavskega razreda, in vsled te drobtine grede potem pred volilce v pozi "prijateljev delavstva".

Ves kapitalistični tisk sam je v prošli razpravi o davčni predlogi priznal, da delata vodstvi demokratske in republikanske stranke sporazumno s Hooverjevo administracijo in z nevidno ameriško vlado na Wall Streetu. Atentat, ki so ga privatni interesi z novimi davki naperili ljudstvu, pa je bil tako očiten, da je večina poslancev obeh strank glasovala proti in s tem zoper svoje vodstvo. Toda davčna predloga v novi formi je prav tako udarec ljudstvu. Toda kongresniki so se zavarovali. Sli bodo pred volilce in rekli: Glasovali smo proti direktnim davkom na živila. Glasovali smo za omejitve sodne moči v zavarovanih. Iz tega vidite, da smo mi pravi ljudski prijatelji! Izvolite nas ponovno.

Kampanjo nam financirajo kapitalisti, kot običajno, kajti vloga služabnikov profitorske kase dobro igrajo.

Ce pa se ljudje kaj izpametujejo, bodo posali v kongres tudi svoje zastopnike, in tedaj bosta v njemu reprezentirani dve stranki: kapitalistična in socialistična.

Bogastvo ne prinaša sreče

Bogataši in duhovniki ljudstvu radi povdajo, da bogastvo ni sreče. Ko je nedavno izvršil samomor švedski kapitalist in mednarodni finančnik Ivar Kreuger, in kmalu za njim ameriški kapitalist in "filantrop" George Eastman, so to trditve še posebej ponavljali. En slovenski list je v komentiranju samomora teh dveh kapitalistov zapisal, da je ubog delavec ob sami skorjici kruha velikokrat srečnejši kot pa bogataši. Priznamo, da bogastvo samo na sebi ni predpogoj za srečo. Je pa resnica, da je človeštvo v ekonomskih nižinah nesrečno, ker ni nikake gospodarske sigurnosti. Ljudje, ki stoje v krušnih vrstah, ne vedo nič o sreči. Noben kapitalist jim ne zaveda črbe in sandvica. In res je tudi, da se nihče ne umori zato, ker je prebog, pač pa gre prostovoljno v smrt vsako leto nesteto revežev zato, ker jim je postala borba za skorjico preneznosna.

Ivar Kreuger se je umoril, ker je bil na pragu finančnih polomov. Skušal je obvarovati potapljačo ladjo, a ko so mu veliki finančniki resne čolne odklonili, je videl, da je vloga doigral in si sam pretrgal nit življenja.

George Eastman se je poslovlil od življenja z izjavo, da je živel dolgo, da je nalogo dovršil in da nima česa več pričakovati. Bil je že zelo star in betežen.

Dva kapitalista sta si torej vzela življenje in cerkev ter bogataši so to navedli ljudstvu v dokaz, da bogastvo ni sreča. A bogastev se je vseeno trdno držal.

Lani je v ameriških mestih storilo samomore stotine ljudi. Policijska statistika beleži, da je beda vzrok največjemu številu prostovoljne smrti. Med samomorilci je mnogo starih delavcev. Po odslovlitvi so se zavedli, da zanje ne bo več službe tudi ako se prosperiteta vrne, ker so smatrali za obrabljen material. Več delavcev si je vzelo življenje vsled neprestanega strahu pred odslovlitvijo, kar jim je spravilo živce v nevzdržno napetost.

Mi ne trdimo, da je v bogastvih sreča, smo pa prepričani, da je v bedi veliko gorje. Zato smo proti sistemu, ki dovoljuje, da je eden multimilijonar, ogromna večina drugih pa je v bedi ali pa v vedno preteči nevarnosti, da zagazijo vanjo. Mi hočemo uredbo ekonomske sigurnosti za vse in delo za vse.

Kapitalističnim interesom nepopisno uga-ja, ker ameriški delavec tako nerad naroča ali čita delavski list.

PRIMITIVNO OROŽJE, TODA OPASNA SILA!

Na sliki je oddelek kitajskih čet, kakršne so mobilizirane v notranjosti dežele blizu mandžurske meje. Oborožene so še s primitivnim orožjem, a izkazalo se je, da so z modernimi morilnimi pripomočki kitajski vojaki lahko prav tako jaki in sposobni za "obrambo", kakor japonski. In Japonska je na glas, da ima zdaj eno najjačjih in najmodernejših militarističnih aparatov na svetu.

"REZULTATI"

I.

Slovenski socialisti so krivi, da imamo umazana zrcala v bar-oomih v Slovenskih narodnih domovih, da so raztreseni čiki v kotih, in da leže v knjižnicah namesto knjig cele vrste polnih sodov! Polni sodi, dragi rojaki, to v depresiji ni malenkost!

Naš prijatelj mladine in starine, profesor jugoslovanske književnosti, je bil prošle jeseni, predno je šel na bogzna čigave stroške v stari kraj, na obisku tudi v Pennsylvaniji. O tem je v svojem listu priobčil članek z naslovom "Rezultati". Podpisal se je pod njim z "Delavec", četudi delavec še nikdar ni bil. Tisto, kar je dejal, je sam javno priznal, da je bilo tako lahko, da je prejemal plačo po krivem.

Gospod "Delavec", ki je prošle poletje šel v Beograd poročati o lojalnosti in nelojalnosti naših delavcev, je bil torej v jeseni na obisku v Pennsylvaniji. Posetil je naselbine, "ki je zelo znana in o kateri se večkrat piše v Proletarcu in Prosveti". In kaj je videl? Naj vam sam pripoveduje:

"Tajnik društva in kluba, ki je ob enem tudi nekakšen vodja pri narodnem domu ... mi je razkazal dvorano in me kot nato peljal v splošne prostore. Slika navadna: bara z zamazanim ogledalom v ozadju, steklenice, cigare, po tleh čiki, na stenah stari in novi koledarji, na mizi v kotu pa nekaj 'naprednega', prostoru primernega časopisa. V kotu je sedelo šest ali sedem postaranejših, sklenjenih in slabo opravljenih rojakov ... O čem so ravno govorili, ne vem, vendar sem gotov, da so besedo socializem imeli največkrat na ustih ... Tajnik mi je pripovedoval, da slabo delajo. Dvorana jim ne prinese skoro ničesar več ... Iger ni več, pevsko društvo je živahno samo pri domačih zabayah ..."

Profesor jugoslovanske književnosti se je v sveti grozi zgrazdal nad toliko propalostjo in se ves tresel za postarani narod in novo generacijo, ki jo je svoječasno skušal združiti, pa je idejo končno zanesel v washingtonski muzej in jo tam nekje izgubil.

Prijazni tajnik društva in kluba, ki je našemu profesorju pokazal dvorano, umazano zrcalo ter polno čikov po tleh, je vprašal, če je lahko še na uslugo. In profesor je vzdihnil:

"Kaj pa čitalnica?"

Ustrezljivi tajnik mu je odvrnil, da imajo v domu tudi to stvar. Gospod slušatelj s Kolumbije to žalostno poglavje takole opisuje:

"Da, tudi čitalnico imamo, je pritril in me kot peljal v neko stransko sobo, ki je po maežih na steni izgledala, da je precej v rabi. Toda v rabi za vse drugo prej kot za čitalnico. Po dolgem so ob steni postavljeni sodi, vsi enaki in lepo v vrsti. Te mi je prve pokazal. Potem pa čitalnico! V kotu stoji omara s steklenimi vratci čez zgornji predal. Ne vem, če je vsega ducat knjig: par poveljanih družinskih koledarjev, Zakon biogeneze in nekaj silnega. To je knjižnica. Tajnik ni tožil, še nima ponosen je bil, ko sva stopala mimo sodov iz sobe ..."

Kje je ta naselbina v Penn-

sylvaniji? Gospod profesor je jako obziren, pravi, da se noče zameriti rojakom, imenuje pa jo za "kulturno središče ... v Pennsylvaniji."

To je čisto običajna naselbina, pravi on, v kateri je ves miselni vpliv ... prihajal iz slovenskega socialističnega Chicaga.

Zdaj je vam jasno!

V Chicagu pridelujejo grozdje in delajo sode, s tema produktoma pa slovenski socialisti Chicaga zalaga napredne, kulturne slovenske narodne domove, v nagrado pa jim pošlje še čike, da jih mečejo po tleh, umazana zrcala, da jih postavijo ob bari, in družinske koledarje, povajane kajpada, da jih postavijo v zvor kulture nad sode, nad vse to pa spada še knjiga Zakon biogeneze, izdaja knjižnice SNPJ., da dobri narod lahko izve, kako je tekla evolucija, predno smo se skobacali iz podzemskih duplin ter se znašli v kletih slovenskih narodnih domov pri napolnjenih sodih in povajanih družinskih koledarjih.

Gospod profesor, ki je veliki sudiral, konstatira, da vsa ta tiskana in vinska presa prihaja od pešice ljudi, ki v Chicagu igrajo nesrečno socialistično politiko. Kajti oni so "Slovence onesposobili za praktično življenje, napravili so jih sanjače namesto treznomisleče ljudi, jih poneumili z neko vero, da bodo slovenski socialisti spremenili politiko Amerike in zaustavili vsak pameten in praktičen razvoj ..."

To je vse, kar morem prenesti. Roke se mi tresejo, da mi je padel ogorek cigare med ostale čike ob bari, tajniku doma, društva in kluba pa sem komaj zasepetal, da naj mi ga postavi na baro cel kvort. Ko se okrepčam, bom storijo nadaljeval. Počakajte torej, ko to prečitaste, da pride naokrog prihodnja ševilka, in med tem, ako le mogoče, se ogibajte naselbine, kjer imajo narodni dom, v njemu čitalnico, v nji baro, ob nji čike, nad njo umazano zrcalo, v čitalnici lepo zložene sode, nad sodi bog jim daj dolgo življenje, pa par poveljanih družinskih koledarjev in Zakon biogeneze. — Kozma Iseban.

Prvomajska priredba Federacije S. N. P. J.

Springfield, Ill. — V nedeljo 1. maja bodo društva v osrednjem Illinoisu praznovala mednarodni delavski praznik s prireditvijo v Slov. nar. domu. Ob 1. popoldne se prične shod, na katerem bosta glavna govornika D. J. Lotrich, II. glavni podpredsednik SNPJ., ki bo govoril v angleškem jeziku, in slovensčina pa nastopi Frank Zaitz, predsednik nadzornega odbora SNPJ. O ostalem sporodu bo še objavljeno.

Poročevalec.

Ako vam je ... nina na "Proletarcu" potekla, ali ste jo še obnovili?

"Proletares" in bodoči zbor JSZ

V razpravi o sporedu bodočega zbora JSZ. se posveča vprašanju "Proletarca" največ pozornosti. Iz nje odseva važnost, ki jo ima ta list v našem javnem življenju in še posebej v delavskem gibanju med ameriški Slovenci. Vendar pa so mnogi drugi problemi, ki pridejo v razpravo na zboru, prav tako važni. Vsekakor se bo treba bolj zanimati za razvoj in pojačanje "Prosvetne matice". V interesu delavske kulture je, da se skuša ustvariti boljše stike in tesnejše odnose med delavskimi kulturnimi društvi v raznih naselbinah. Treba se bo zavzeti, da se sporedi priredb delavskih kulturnih društev izvajajo bolj v skladu s kulturo, ki jo moderni delavski pokret označuje s "proletarska kultura".

Važno je tudi vprašanje taktike. Kaj je socialistična taktika v splošnem, vemo, nimamo pa dovolj jasno določenih smernic z ozirom na agitacijo med našim ljudstvom. Vsled tega nastopajo razni klubi ali njih posamezni člani v polemikah in bojih ter akcijah od kraja samostojno, ne da bi se preje s kom posvetovali, nato pa vprašajo za sodelovanje. Tudi v tem oziru bo treba med na-

mi VEČ MEDSEBOJNEGA RAZUMEVANJA, discipline ter EDINSTVENE kooperacije, namesto izsiljenega sodelovanja.

Izpregovoriti bo treba resno besedo o agitaciji za JSZ. Kriza ali ne kriza, zdaj je čas POJAČATI naše klube in ustanoviti nove povesod, kjer jih še ni. V ta namen mora priti v naše vrste več živahnosti in odločnosti pa tudi več SOCIALISTIČNEGA duha kakor smo ga opazili doslej. Ako je treba v formi organizacije sprememb, da cilj pojačanja dosežemo, jih moramo izvršiti neglede na ovire. Delegatje klubov ter konferenc naj o tem dobro razmislijo. Potrebni so konstruktivni zaključki, ki ne bodo ostali samo v zapiskniku, kot je bil z mnogimi običaj dose-daj. O tem, kako se izvajajo sklepi zbora, oziroma o pomembnostih izvajanja, bo v bodoče treba v interesu razvoja JSZ in njenega dela paziti oolj KRITIČNO nego doslej.

Vprašanje agitacije med našo mladino ni malenkostno in se ga je treba v tem smislu zavediti. S socialistično propagando med žentvom smo dosegli precej uspehov, ki piaso v primeru s klerikalnim vplivom malenkostni. Treba bo torej storiti VEČ. Moje mnenje je, da temu vprašanju posveča stotine sodrugov in somišljenikov prav malo pažnje. Dasi naprednjaki, imajo o žentstvu še vedno starokopitne nazore, in posledica je, da je vpliv fajmoštrov ter cerkve med njimi ogromen, socialističen pa majhen. A vendar vsi vemo, da so ženske PRVOVRSTNE AGITATORICE, izborna pomoč pri kakršnemkoli delu za napredek in probujo delavskega ljudstva.

Na vsakem zboru se prilično pečamo z vprašanjem, kaj storiti za socialistično agitacijo med hrvatskim in srbskim delavstvom. Izgleda, da bomo v tem oziru na prihodnjem zboru beležili vsaj nekaj uspeha.

Ako bosta načrta za selitev "Proletarca" v Cleveland in drugi za selitev v Milwaukee dobro podprta, bo to povzročilo precej razprave. Treba pa je upoštevati, da se mora socialistični list zelo boriti za obstanek neglede KJE IZHAJA, in da je agitacija zanj težka zaradi tega ker je SOCIALISTIČEN list. "Proletarec" je zdaj urejevan za SPLOŠNE potrebe našega gibanja v VSEH naselbinah. S selitvijo v veliko

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Governer, ki želi postati predsednik

William Henry Murray je governer države Oklahome, katere je ona najmlajših v Uniji. Preje se je nazivala Indian teritorij. Ima ogromna oljna polja, ki si jih je večina prisvojil oljni trust, katerega pravijo v Oklahomi "Eastern Capitalism". Lani je governer Murray finančne mogetee z milico prisilil, da so morali oklahomskim lastnikom vrelcev plačvati za olje precej več za barel kot pa je ponudil trust. Governer je z vojaštvom ustavil obrat, in temu je rekel "stavka za povijanje cen". Dasi je Murray v politiki znana osebnost, je vzbudil ljudsko zanimanje že s svojim oboroženim nastopom proti "eastern kapitalizmu". Po "prepričanju" je demokrat, po nazorih velik "prijatelj delavstva", zelo rad grmi zoper Wall Street, a njegovo znanje o socialnih problemih je plikavo. On je najradikalnejši demokrat, kar se jih poteguje za čast zveznega predsednika. Odziv zanj je slab. Časopise se večina norčuje iz njega. Ključna "Alfalfa Bill". Ta priimek je dobil že pred leti. Ker je demokratska nominacija zanj izključena, je možno, da bo kandidat kake "tretje" stranke.

Zgodovina delavskega gibanja na Slovenskem

PRIREDIL ANTON KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Toda povod tej pravdi ni ne "radikalna" ne "zmerna" stranka; naroden razcep med delavci v Nemce in Slovence je tukaj veliko imenitnejši in to je bilo povod, da je prajda nastala. Zagovornik potem nekaj hoče označevati narodne razmere naše, ali godi se mu, kakor slepu, ki hoče o barvah govoriti. Daje poskuša zagovornik osmešiti razpravo državnega pravdnika glede tako znanih anarhistovskih listov, glede zgodovine društva glede stranske sobe društvene, kjer so dominirali na karte igrali. Čudno se mu zdi, da so vsi delavci "zmerne stranke", obenem Slovenci in on iz tega sklepa, da je nemški delavec pred vsem drugim delavec, slovenski je pa najpoprej Slovenec in poteme šele delavec.

Vladni komisar je večkrat Sturma pri javnih shodih očitno pohvalil, pravi zagovornik dalje, ter še več drugih važnih trenutkov omeni, pri katerih so se delavci za dobre državljane skazali. Dogodki, ki so se na Dunaji in v okolici zgodili, niso prav v nobeni zvezi z dogodki in Ljubljani, s to tožbo. Do sedaj ga ni še v Avstriji delavca, ki je bil storil kako hudodelstvo v tem smislu. Stellmacher in Kammerer sta inostranca, ali vsaj zbog večletnega bivanja ondi, avstrijskemu čutu popolnoma odtujena.

Zahtevanje "ekonomičnega oslobojenja", pravi zagovornik, je popolnoma postavno in prav nič hudodelnega, kajti narodno-gospodarski napor vlade sam ves na to kaže. Preganjanje anarhistov je čudna in jako žalostna prikazen in ta pravda v tem oziru je, najdjam se, da poslednja.

Ljubljanska dotična zadruga ni anarhistična in zatoženci nikakor ne zaslužijo tega primka. Zagovornik na to slika po svoje, kakor mu je to bolj kazalo, nekatere glavne priče in pripoveduje, na kakšen način da so se delali zapisniki v prediskavi.

Na to se spusti zagovornik v obrambo posamičnih zatožencev. O Železnikarju pravi, da je najmanj nevaren človek, kar jih je sploh kedaj na zatoženi klopi sedelo, "pes, ki laja, ne popade". Železnikar je socialist ni bil, kako bi se bil mogel drugače v Ljubljani udeleževati pri napravi prisiljenih obrtnih zadrug katere so ravno anarhistični listi tako napadali. Glede odobravanja umora ruskega cara, pravi zagovornik, da se nad tem sodnja ne more prav nič spodkati, kajti v svojem prvem delu taisto ni prav nič protipostavnega. Kvečjemu bi ga zadel po § 305. prestopok odobravanja kakega nepostavnega dejanja; sicer je pa tudi iz vprašanih porotnikov stavljenih izpuščena beseda "tiran".

Smešna bila je opazka zagovornikova in povsem židovskega brezdgovinca vredna, ko je bil opazil, da so čevljarskega učenca Potiška Slovenci najeli, da bi bil svojega gospoda, ki je z Nemci vlekel, pokopal! Zid je tukaj prej ko ne sam po svoji brezznačajnosti tudi značajne Slovence sodil. Pošiljatev prepovedanih tiskovin na Breskvarico smatra zagovornik za past, v ktere so Breskvarja vjeti misili. Takih bedarij je še več navedel v svoji modrosti ter se o Sturm in drugih dveh celo izrazil, da je zagovor nepotreben, ker se za ožba proti njim nikakor ne more za resnobno smatrati.

Sploh je zagovornik dr. Ellbogen skušal stvar na smešno stran spraviti, da bi tako kolikor mogoče zbrisal vtise, ako bi jih med obravnavo o zatoženih porotniki sploh kaj dobili, ter se konečno mogočno in ošabno obrne do porotnih mož, da posvetni sodniki zaradi misljenja samega še nikakor ne morejo obesiti, po kazenskem zakoniku pa ni nobenega dejanja dokazati. Državna oblast ni dokazala, da so zatoženci anarhisti, temveč ona si to le misli, da so anarhisti in je na to obtožbo osnovala.

Za njim oglasi se zopet državni pravdnik, rekoč, da mu na vse drugo ne bo odgovarjal, kakor le na krivo tolmačenje, da bi bile narodne razmere to pravdo povzročile. Osem mesecev tekla je preiskava in le enkrat ni niti jeden zatožencev niti pri o narodnih razmerah besedice znil, sploh do danes o njih nihče kaj vedel ni. Tukaj še le spravili so jih na dan. On toraj pri svoji zatožbi ostane.

Sedaj, ko je zagovornik rekel, da se dupliki odpove, oglasi se zopet Železnikar in tudi on zajaha konja narodnosti, češ sovražniki moji so mi zaradi narodnosti napravili to pravdo. Jaz bi si pa bil lahko na Francoskem napravil dobro trgovino, pa sem se iz ljubezni do Avstrije (?) semkaj povrnil. V Ljubljani sem lastno delavnico zanemarjal, da bi bil pomagal malim obrtnikom.

Tuma pravi, da so tudi njega Slovenci spravili na zatoženo klop iz golega sovraštva, ker je Nemec! On se ni nikdar pečal s prepovedanimi tiskovinami, kar se mu tudi v pravdi ni zamoglo dokazati. Njegov obrt mu ni dopuščal, da bi se bil s takimi reči bavil.

(Daje primanje.)

"Proletarec" je socialističen list, in zato ker je list načel, je obsovan! Ako bi "Proletarca" hvalili ljudje, ki ga danes sovražijo, bi mu bilo v ponižanje, in ne bi bil pravi delavski list.

Aktivnosti, finance in priredbe kluba št. 1 J. S. Z. v letu 1931

Kot splošno vse organizacije občuti tudi klub št. 1 JSZ do brote "Hooverjeve prosperite- te". Vzlic delavnosti vseh aktivnih članov v obstoječih raz- merah ne more beležiti onega uspeha, kot bi ga radi. V fi- nančnem oziru nismo napre- dovali, pomnožili smo pa število članov. Priredbe in druge aktivnosti naših članov ter čla- nic dokazujejo, da je klub št. 1 živa, delavna organizacija in da ima mnogo prijateljev.

Članstvo: Dne 31. decem- bra 1930 je imel klub 104 čla- ne. Imenik 31. decembra 1931 pa izkazuje 107 članov, in si- cer 95 v "starejšem oddelku" in 12 pa v "mladinskem". Ko bi bile delavske razmere saj nekoliko boljše, bi v številu članov gotovo precej več na- predovali. Marsikateri ne pri- stopi, ker mu je težko ali pa še celo nemogoče plačevati red- ne mesečne prispevke. Ti pri- spevki so sicer majhni, poseb- no še za mladinski oddelk, toda kjer ni, ni. Priprčan sem pa, da bo sedanja kriza odprla oči marsikomu, ki je bil dosedaj brezbržen za de- lavske politične organizacije, in spoznal, da je rešitev de- lavcev edino stvar delavstva samega. Kdor to resnično spo- zna, se ne bo več zanašal na razne "profesionalne delavske prijatelje", nego se bo pridru- žil vrstam politično organizi- ranega delavstva. Potrebno je, da se razvije najživahnejša ag- itacija med vsemi delavci za politično organiziranje, poseb- no med mladino. Ena najvaž- nejših nalog kluba št. 1 je, or- ganizirati mladino. Potrebu- jemo dobre agitatorje, katerim je socializem poznan, ki vedo, kako organizirati mladino in ki imajo med njo vpliv. Ni vsakdo kos temu v resnici tež- kemu delu, je pa lahko za mar- sikoga, ako bi se posvetil or- ganizatoričnemu delu resno. Priznanje je treba dati seda- sek kluba št. 1, ki se v resni- ci trudi, toda sam brez pomoči zborovanja okrožne organiza- cije Prosvečne Matice 30. ma- jaja; "Moonlight" piknik pev-

nosti, je, da se mu pridružijo in pomagajo organizirati mla- dino. Vršili bodo hvaležnejšo delo, kot pa mogoče na kate- rem drugem "polju".

Finance: Dohodkov v letu 1931 je bilo \$4.008.35. Prenos iz leta 1930 je znašal \$599.44. Skupna izplačila v letu 1931 so znašala \$4.190.46. Pregled dohodkov: Prispevki članov \$437.30; dohodki priredb \$3.536.21; razni manjši dohodki \$34.84. Izplačila: J. S. Z. za članske znamke, Prosvečna ma- tica, pisalni papir in naročni- na za "The New Leader" \$431.30; stroški s priredbami \$2.049.38; plača odbora \$144.00; učitelj pevskega zbora "Sava", \$423.25; najemnina dvorane za vaje in seje \$190.50; podpore \$107.59; naroč- nina majniške izdaje Proletar- ca in American Guardian \$55.00; vplačilo na delnice doma JSZ. \$158.43; nabava raznih potrebščin za klub, poština in razne pisarniške potrebe \$536.01; predujem na dvorano \$95.00.

Po izplačilih vseh obvezno- sti kluba za leto 1931 znaša gotovina dne 31. decembra 1931 \$274.83.

Druga imovina kluba: V del- nicah doma JSZ \$3.730.33; knjižnica \$300; arhiv dramskega in pevskega odseka \$200; razne druge potrebe \$375; skupna imovina kluba znaša \$4.880.06.

Priredbe: Vseh priredb je klub imel v preteklem letu 11, in sicer: Silvestrova zabava; veseloigra "Stari grebi" 25. ja- nuarja; dramska priredba an- sikoga, ako bi se posvetil or- ganizatoričnemu delu resno. Priznanje je treba dati seda- sek kluba št. 1, ki se v resni- ci trudi, toda sam brez pomoči zborovanja okrožne organiza- cije Prosvečne Matice 30. ma-

ja; "Moonlight" piknik pev- skega zbora "Sava" 20. sep- tembra; drama "Jakob Ruda" 25. oktobra; koncert "Save" 30. novembra.

Imeli smo tudi dve domači zabavi po klubovih sejah.

Skupno s češkim klubom je bil 25. marca aranžiran shod, na katerem je bil gl. govornik Fr. Crosswaith. 6. novembra je predavala pod avspicijo klu- ba sodružica Anna P. Krasna; po seji novembra meseca je bila debata med sodr. Anton Gardnom in Rudolfom Skala o zadržništvu; po seji janu- arja, februarja in aprila je bila razprava o angleški delav- ski stranki; referate sta po- dala sodr. Owen in Molek; na seji marca, maja in junija je bila razprava o domu JSZ, re- ferral sod. Frank Zaitz. Kot vsako leto, tako je tudi prete- klo leto imel klub št. 1 v oskr- bi prodajo vstopnic na pikniku v River View, katerega se je udeležilo več tisoč ljudi; nade- lje je pomagal na pikniku o- krožne organizacije Prosvečne matice v Waukeganu.

V splošnem so bile vse pri- redbe dobro obiskane, najbolj pa priredba 22. marca, ki se je je udeležilo nad 600 oseb, in koncert "Save" 30. novembra, na katerem je bilo nad 550 oseb; na drugih priredbah je bila udeležba povprečno 300.

Iz navedenega je razvidno, da je klub št. 1 JSZ izvršil mnogo dela, bodisi na kulturnem kakor tudi na političnem polju. Vsa podpora in naroč- nina je šla za delavsko literatu- ro in v druge agitatorične svr- he; vse klubove priredbe s pro- grami so v izobrazbo in v raz- virilo ljudstva. V priznanje temu klubovemu delu je, da pri- dobiva vedno več zaslonbe med rojaki v Chicagu. Vzlic nasprotni propagandi klub v aktivnostih napreduje in vrši uspešno svojo nalogo.

Peter Bernik, tajnik-blaga- jnik.

Naš governerski kandidat

Detroit, Mich. — Socialisti- čna stranka v Michiganu je bi- la do razkola 1. 1919 močna, vplivna organizacija—ena naj- jacišjih v ameriškem socialistič- nem gibanju. Leta 1918-19 je bila zaradi svojih levičarskih in ekstremnih udejstvanj v celoti izključena, oziroma je pristopila v komunistično stran- ko, katero sta tedaj ustanovi- la Chas. Ruthenberg in Louis Fraina na konvenciji v Chica- gu. Za Fraina se je pozneje dognalo, da je bil agent pro- vokator in špijon, dasi je imel v komunistični stranki toliko zaupanja, da so ga pošiljali za delegata na evropske komu- nistične kongrese in da je bil u- rednik tedanjega komunistič-

FINSKE ČETE PROTI FAŠISTOM

Ko so se pred nekaj tedni začeli zbirati finski fašisti v oboroženih for- macijah in pošiljali vladni ultimatum, je že izgledalo, da bodo uspeli in spravili Finko v kolono fašističnih dežel. Toda socialistično delavstvo, ki je na Finskem močan faktor, je napravilo na vlado tolikšen pritisk, da je poslala proti fašistom svoje čete z odločnimi ukazi. Tisoče fašistov, ki so taborili nedež od glavnega mesta več dni, se je moralo razpriti. Na sliki so vladne čete, ki v velikem snegu obkrožajo fašistični tabor.

nega glasila "Revolutionary Age".

Ker je na ta način odšla vsa organizacija soc. stranke v Mi- chiganu v nasprotni tabor, so morali posamezni sodrugi za- četi z delom zopet od kraja. Delavstvo je bilo razočarano in se ni obrnilo ne h komunistom in ne k socialistom. Posamez- ni ameriški sodrugi in pa klubi JSZ, so v povojnih letih tvo- rili soc. stranko v Michiganu. Danes je drugače. Sociali- stična stranka je obnovljena in novi klubi se množe. V De- troitu ima stranka svoj urad z aktivnimi postojankami. Med ljudstvom vlada zanjo naraš- čajoče zanimanje.

V tej kampanji bodo sociali- sti aktivnejši kakor kdaj po- prej po vojni. Za governerskega kandidata na socialistič- nem tiketu je nominiran John Panzner, Čeh po rodu, toda utrjen, aktiven socialist in pionir v delavskih bojih, vreden vsega zaupanja. Živi v Royal Oak.

V svojih aktivnostih med vojni je izražal svoje naspro- tovanje mesarjenju tako zelo, da so ga obsodili in bil je dve leti v zvezni jetnišnici in Lea- venworthu, Kans. Vzeli so mu državljanstvo, kakor Debsu, in mu ga po ponehanju vojne fu- rije vrnil.

S. Panzner je bil zelo akti- ven v staskah in vsled tega tudi mnogo preganjan po so- diščih. Izšelal se je v tej de- želi. Zaeno z michigansko soc. stranko je šel s. Panzner 1. 1919 h komunistom, ko pa je uvidel, da si niso prebrali na bolje, je imel dovolj poguma to priznati in je spet postal akti- ven član soc. stranke.

Jugoslovani v Michiganu v agitaciji za socialistično listo lahko veliko pomagajo in s tem pospešijo socialistično zmago. S. Panzner bo sposoben gover- ner in resničen izvrševatelj vo- lje delavskega ljudstva.

V volilnih kampanjah so po- trebna gmotna sredstva. Dne

12. marca se je vršila v ta na- men prva priredba z dobro a- ranžiranim programom, v ka- terem so nastopili člani YPSL, sodružici Semrov in Spendal od pev. zbora "Svoboda" ter drugi. Omenjeni naši pevki sta želi za svoje predvajanje slovenskih pesmi velik aplavz občinstva raznih narodnosti.

Dne 9. aprila priredi soc. stranka države Michigan v plesni dvorani Wayne hotela veliko maskaradno veselico. Vstopnina 50c v predprodaji in 75c pri blagajni. Vstop- nice lahko dobite pri meni na prireditvi.

Nam se zdi vstopnina bržko- ne visoka, toda na strankinih priredbah se ne zanašajo na dohodke "bare", ker imajo le "mekhe pijske" in sladkarije, ki malo prinesejo. Kdor ko- likčak more, naj se udeleži te zabave in pomaga k uspehu. Vsakdo lahko pride maskiran.

Frank Smerdu.

Mnogo zlata, pa praznota v žepu

Pueblo, Colo. — Država Co- lorado slovi že dolgo zaradi svojih zlatih, srebrnih in dru- gih rudnikov. Tudi premoga ima mnogo. Ima bogata pol- lja, vodne sile, gozdove in dru- ga bogastva. A prebivalci so večinoma revni, ker so vsi ome- njeni zakladi last multimilijo- narjev. Privezniki smo na svo- jio bedo in iščemo—ne zlato rudo, kakor prospektorji ne- koč, nego delo, ki nam bi nu- dilo vsaj toliko zaslužka, da bi zadostoval za skromno preživ- ljanje.—Delavci, zdaj, ko vi- dite, da se krize redno ponav- ljajo in da je ena hujska od dru- ge, dajte že enkrat slovo repu- blikancem in demokratom ter glasujte za socialiste, ki so res vaši kandidati in resnični borci za vaše koristi.

V nedeljo 1. maja bo imelo prvomajsko slavnost druš. "O- rel" št. 21 SNPJ. Na progra- mu bodo govori k pomenu tega

dneva in dela, ki ga vrši SNPJ. ob enem pa bo v zabavo občin- stvu prirejena tridejanska ve- seloigra "Trije vaški svetniki". Med drugimi boste čuli in vi- deli igralca, ki z dobro voljo in dobrohotnostjo pridobi dekleta ter prijateljstvo, medtem ko se grešni vaški svetniki tres- jo, da se ne bi izvedeli njih "grehi", katere zakrivajo s hi- navstvom. "Račka na vodi", prepričali se boste, kako gre- ta stvar, na "Orlovi" priredbi Coloradski trpin.

Onim, ki pridejo pogledat igro "Na dnu" v Strabane

V nedeljo 17. aprila bo ime- lo občinstvo v Cannosburgu, Pa. in sosednih naselbinah pri- liko videti svetovnoznano Gor- kijevo dramo "Na dnu", ki bo vpriprajena od Delavskega odra v Clevelandu v dvorani društva Postojnska Jama SNPJ. Ču- ste že mnogo od nje. Vendar pa ni opisa o takih velikih u- metniških delih nikoli zadosti.

"Na dnu" je socialna dra- ma. V nji spoznate Kostilje- va, ki je lastnik nočnega a- zila, v kakršne se zatekajo bed- ni brezposelni najrazličnejših poklicev, ki so vsled razmer po- stali pijanci, tatovi, kvartopir- ci in drugi nižinski karakter- ji. Prostitutke so vmes, propa- dli baron in slični tipi. Vse skupaj veže edino le revščina. "Boardingboss" Kostiljev ima ženo, ki je polovico mlajša od njega. Ime ji je Vasilica. Ta ima strica, ki je državni poli- cist in "protektira" ta azil pro- ti primerni odškodnini na sli- čen način kakor protektira a- meriška policija privilegirane butlegarije. Kostiljev kupuje ukradeno blago in kuje denar- ce iz mizerije kakor je to pač mogoče v takih nižinah.

Kostiljeva žena Vasilica ima ljubčka. Svojega moža sovra- ži. Je prestar, ji je zopern in bi ga rada spravila na "drugi svet". Lovi se okrog svojega ljubčka Pepela, ki pa ne ma- ra dosti zanj, zaljublja pa se v njeno sestro Natašo. Vse pa se dogaja v atmosferi nižin. Ko- stiljeva žena, ko to izve, začne pretepati sestro. Slike se raz- vijajo kakor v tragedijah in dramah ameriškega butlegar- skega sistema. Podrobnosti bo- ste videli na predstavi.

Razen drugih karakterjev

vam ta drama predstavi propa- dlega akterja—nekoč slovitega gledališkega igralca, ki so v tem sistemu tudi prisiljeni za- gaziti na dno. On pripovedu- je: "... To pesem sem de- klamiral vedno z velikim uspe- ter prijateljstvo, medtem ko se grešni vaški svetniki tres- jo, da se ne bi izvedeli njih "grehi", katere zakrivajo s hi- navstvom. "Račka na vodi", prepričali se boste, kako gre- ta stvar, na "Orlovi" priredbi Coloradski trpin.

Važen tip v tej drami je tu- di romar Luka. "Merim s puško zdaj enega, zdaj drugega," pripoveduje stanovalcem. "Pa padeta raz- bojnika na kolena in prosita: pusti naju! Ampak jaz sem bil že jezen, veš, zaradi seki- re, s katero sta prišla nadme in sem jima dejal: podil sem vaju, pa nista šla. Sedaj pa nalomita palic, eden ali drugi. Nalomila sta jih. In sem ji- ma rekel: Eden naj se vleže, drugi naj ga nabije. In tako sta na mojo zapoved nabila drug drugega..."

Razumeli boste to Gorkijevo 1. maja. filozofijo na predstavi, kot bo- ste videli igro v celoti.

J. Skuk, režiser.

"Proletarec" in bo- doči zbor JSZ

(Nadaljevanje s 4. strani.) kompaktno naselbino bi lokal- no pridobil le, če postane več ali manj **LOKALNE** list, z lo- kalnimi novicami in lokalnimi oglašji, a trpel bi na cirkulaci- ji in ugledu v splošnem, kar je usoda vsakega lokalnega lista.

Najvažnejši problem, kar se tiče lista je, kako ga bomo o- hranili skozi krizo. In pa, ka- ko ga **RAZŠIRITI**, da bo dose- gel delavske množice toliko kot **POTREBNO**.

JSZ je bila dolgo dobo na glaslu tudi kot **bojevna SVO- BODOMISELNA** organizacija. To je tudi danes, ni pa več to- liko "bojevna" kakor nekoč. S tem mislim **borbo proti nazad- njaštvu**, katero deluje med na- šim ljudstvom pod krinko vere, cerkve, brezbarvnega "svobo- domiselstva", reakcionarnega šovinizma itd. Potrebno je, da se na zboru pomenimo tudi o tem. Po mojem mnenju je ten- denca, ki uči, da je socialist lahko **VSADKO**, neglede na njegove zveze s cerkvijo, in da smo mi zgolj **materialistično** gibanje, ne samo **KVARNA** ne- go uničujoča za zdravo delav- sko gibanje, katero ima **PREO- SNOVITI** svet ekonomsko in duševno.—Fr. Zaitz.

KONFERENCA soc. klubov in dru- štev Prosvečne matice za clevelandsko, bar- bertonsko in girardsko okrožje bo
1 MAJA OB 9. ZJUTRAJ V SLOV. NAR. DOMU CLEVELAND, O.

MAJSKA IN KAMPANJSKA IZ- DAJA "PROLETARCA"

KER SMO v letu predsedniških volitev, bo prvomajska izdaja "Proletar- ca" letos ob enem tudi prva kampanjska številka.

Vsebovala bo članke o problemu brezposelnosti, starostni pokojnini in drugih problemih socialnega zavarovanja, ki bodo med glavnimi točkami pro- grama socialistične stranke v letošnjih predsedniških volitvah. Dalje bodo v nji članki o naših kulturnih društvi, delavskem gibanju med ameriški Ju- goslovani, o sedanjem stanju in pomenu podpornih organizacij, o petletnem načrtu v sov. Uniji itd.

Cene tej izdaji so sledeče:

Posamezen iztis ... \$.15	100 iztisov ... \$12.80
10 iztisov ... 1.40	250 iztisov ... 32.00
25 iztisov ... 3.50	500 iztisov ... 50.00
50 iztisov ... 6.90	1000 iztisov ... 95.00

Kdor prijatelj tega lista in socialističnega gibanja želi imeti v nji pozdravni oglas, je cena \$1 za vsak palec. Prosimo, priporočite trgovcem in drugim, pri katerih nabavljate svoje potrebe, da pošljejo oglas v majsko-kampanjsko številko "Proletarca". Za pojasnila pišite upravništvu.

Nad deset milijonov delavcev tava danes po ulicah in okrog fabrik ter rudnikov. Delo iščejo! Stotisoči so brez strehe, jela in zaslužka. Tak je re- zultat kapitalistične gospodarske uredbe. Namen prvomajske-kampanjske številke "Proletarca" je, da zainteresiramo kar najširše kroge slovenskega in drugega jugoslovanskega delavstva za bojevni nastop v bodočih volitvah proti krivicam. Prvomajska številka bo manifestacijski izraz zavednega delavstva. Poskrbite, da se jo razširi v kar največjem številu izvodov. Pošljite naročilo čimprej!

Phone Lawndale 4872

Dr. Otis M. Walter

ZDRAVNIK
IN KIRURK.

4002 W. 26th Street
Chicago

Uradne ure od 1. do 6 pop.
izvzemši nedelje.

Royal Bakery

SLOVENSKA UNIJSKA
PEKARNA.

ANTON F. ŽAGAR,
lastnik.

1724 S. Sheridan Rd.,
No. Chicago, Ill.

Tel. 5524.

Gospodinj, zahtevajte v trgo-
vni kruh le naše pekarno.

Sto izvodov za dva dolarja

V agitacijske namene pošljemo sto izvodov "Pro- letarca" za dva dolarja. Naročite jih, kadar imate večjo sejo, veselico, shod, predstavo ali kako drugo priredbo, in jih razdelite med udeležence s priporočil- lom, da naj se nanj naroče. Pošljite naročilo pravo- časno!

SLOVENCEM PRIPOROČAMO

KAVARNO

MERKUR

3551 W. 26th St.,
CHICAGO, ILL.

(V bližini urada SNPJ in

Proletarca.)

FINA KUHINJA IN

POSTREŽBA.

KARL GLASER, lastnik.

John Metelko, O. D.

Priročimo oči in določimo očala

6417 St. Clair Ave.,
CLEVELAND, O.

Pristopajte k

**SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI.**

Naročite si dnevnik

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00.

Ustanavljajte nova društva.
Deset članov (le) je treba za
novo društvo. Naslov za list in
za tajništvo je:

2657 S. LAWDALE AVE.,
CHICAGO, ILL.

OGLAŠEVALCE V PROLETARCU

vam priporočamo v naklonjenost.
Ako vam lahko postrežejo enako
dobro kakor drugje, zaslužijo, da
jih patronizirate! Povejte jim,
da vas veseli,

ker oglašajo v Proletarcu

TISKOVINE

SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA

ATLANTIC PRtg. & PUB. CO.

2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Tel. Lawndale 1912

A. H. Skubic, preds. — J. F. Korecky taj.

V naši tiskarni se tiska "Proletarec".

E. ZOLA:

RIM

Poslovenil Etbin Kristan.

(Nadaljevanje.)

Potem je z najljubeznivejšim obrazom hotel takoj zvedeti kaj natančnejšega o Pierro-
vem razgovoru s kardinalom. Pazno je po-
slušal njegovo povest, pri nekaterih posamez-
nostih je majal z glavo, včasih pa je pridušil
fin smehljaj. Nič se ni čudil strogemu spre-
jemu pri kardinalu in duhovnikovemu prepri-
čanju, da pri njem ne najde nobene pomoči,
kakor da je pričakoval tak uspeh. Ali ko je
slišal Sanguinettijevo ime, ko je zvedel, da
je bil dopoldne tukaj in da je označil zade-
vo knjige za celo važno, je bilo, kakor da se
je za trenotek spozabil in z nenadno živah-
nostjo je dejal:

"Drago moje dete, prepozno sem prišel.
Takoj ko sem dobil prvo vest, da je vpeljana
postopanje, sem pohitel Njega eminenci kar-
dinalu Sanguinettiju reči, da hočejo napraviti
Vaši knjigi velikansko reklamo. Ali je to
pametno? Čemu to? Vemo, da ste nekoliko
prenapeti, sanjavi in bojeviti. Kaj bi pri-
dobili, če si nakopljemo razdraženost mlade-
ga duhovnika, ki bi lahko z nami začel bojs-
knjigo, katere je že na tisoče iztisov prodal-
nih? Od vsega začetka sem hotel, da se niti
ne ganemo, in reči moram, kardinal, ki je du-
hovni mož, je mislil prav tako kakor jaz. Dvig-
nil je roke proti nebu, vzkipel in zaklical, da
ga nikoli ne vprašajo za svet. Ali sedaj se je
neumnost že zgodila in povsem nemogoče bi
bilo ustaviti proces, ko ga je kongregacija
vsled denunciacij, prihajajočih od najavtoritativ-
nejše strani in iz najresnejših vzrokov,
vpeljala... No, kakor pravim: Neumnost se
je zgodila in izmisli se moral kaj dru-
zega."

Obmolnil je, ko je opazil, da se upirajo
Pierrovi žareči pogledi v njegove oči, kakor
da iščejo razumevanja. Neopazna rdečica je
dala njegovemu obrazu še bolj rožnato barvo.
Ne da bi izdal svojo nevoljo, ker je že preveč
povedal, je nadaljeval:

"Da, porabil bom ves svoj slabi vpliv, da
Vas rešim iz zadreg, v katere Vas gotovo
spravi ta reč."

Pierre je imel nejasen občutek, da se mor-
da igrati z njim, in srd se mu je dvigal v du-
šo. Zakaj da ne prizna svoje vere, ki je takó
čista, tako prosta vsakega osebnega interesa,
tako polna goreče krščanske ljubezni do bliž-
njega?

"Nikdar ne umaknem sam svoje knjige in
je ne zatrem, kakor mi svetujejo," je izjavil.
To bi bila strahopetnost in laž, zakaj ničesar
se ne kesam, ničesar ne zatajujem. Če mi-
slim, da prinaša moje delo nekaj resnice, ga
ne morem uničiti, če nočem postati zločinec
nad seboj in nad drugimi... Nikoli ne! Čujte
me, nikoli ne!"

Zavičal je molk.

"To izjavo podam pred nogami Svetega
očeta," je nato nadaljeval. "Razumel me bo
in pritril mi bo."

Nani se ni več smehljaj; njegov obraz je
ostal poslednjemu nepomičnemu, kakor zaprt.
Zdelo se je, da pazno študira hipno razburjenost
duhovnikovo, in potem se je potrudil, da jo
potolaži s svojo mirno dobrohotnostjo.

"Gotovo, gotovo... Pokorščina in poniž-
nost imata svoje sladkosti. Vendar razumem,
da bi predvsem radi govorili z Njega svetosti-
jo. In potem boste videli, kajnega? Potem
boste videli..."

In zopet se je zanimal za vprašanje avdi-
jence. Živahno je obžaloval, da ni Pierre te
prošnje objavil iz Pariza, preden je prišel v
Rim; to bi bil najboljši način, da bi se dose-
gel uspeh. V Vatikanu ne ljubijo hrupa, in
čim se razširi vest o navzočnosti mladega du-
hovnika, čim začno govoriti o vzrokih, ki so
ga privedli, je vse izgubljeno.

Ali ko je Nani zvedel, da se je Narcisse po-
nudil, da predstavi Pierra francoskemu poslan-
niku pri Sveti stolici, je bil videti nimen in
je živahno protestiral.

"Ne, ne, nikar ne storite tega! To bi bilo
zelo nesposobno... Prvič pridete v nevarnost;
da boste v naslednjem poslaniku, ki je pri
takih zadevah vedno v težavnem položaju...
In potem, če se mu ponesreči—in bojim
se, da se mu ponesreči—da, če se mu pones-
reči, tedaj je konec; tedaj nimate niti naj-

manjšega upanja, da dosežete zaželeno av-
dijenco od druge strani, zakaj ne bodo se ho-
teli dotakniti užaljenega samoljubja gospoda
poslanika s tem, da se vda drugemu vplivu
namesto njegovemu.

Pierre se je plašno ozrl na Narcissa; ta je
z nesvobodnim, nedoločnim obrazom zmaje-
val z glavo.

"Resnično," je zamrmral, "pred kratkim
smo zahtevali avdijenco za visoko francosko
osebno, pa nam je bila odklonjena. To nam
je bilo zelo neprijetno... Monsinjur ima prav.
Svojega poslanika moramo ohraniti v rezervi
in se ga poslužiti šele tedaj, če se nam za-
pro vsa druga pota. Najin prvi obisk velja
torej mojemu nečaku v Vatikanu," je usluž-
no dodal, ko je opazil Pierrovo razočaranje.

Nani je začuden pogledal mladega moža;
njegova pozornost je bila zopet prebujena.

"V Vatikanu? Vi imate nečaka v Vati-
kanu?"

"Kajpada, monsinjora Gamba del Zoppo."
"Gamba! Gamba!... Da, da... odpustite,
spominjam se... Torej mislite s pomočjo
Gambe vplivati na Njegovo svetost... Gotovo,
to je ideja... To je treba premisliti, to je
treba premisliti..."

Večkrat je ponovil zadnje besede, hotel
dobiti časa, da preudari in da pretehta idejo
v svoji glavi. Monsinjur Gamba del Zoppo
je dober človek, ne igra nobene vloge in v
Vatikanu živi naposled že legenda, da je po-
polna ničla. Papeža zabava z otroškimi pri-
povedkami, laska se mu, in papež se rad opi-
ra ob njegovo rampo, kadar se izprehaja po
svojih vrtovih. Na takih izprehodih dosega
lahko malenkostne pogodnosti. Ali nenav-
den strahopetec je, in tako se boji kompromi-
tirati svoj vpliv, da se ne upa izreči nobene
prošnje, ne da bi prej dolgo premišljal, če se
ne porodi iz nje kakšna škoda zanj.

"No, ideja ni slaba," je Nani naposled iz-
javil. "Da, da, Gamba Vam lahko privabi
avdijenco, če le hoče... Sam ga poiščem in
mu pojasnim vso stvar."

Potem pa zopet kar ni mogel dovolj nagla-
šati, koliko previdnosti je treba. Upal se je
celo reči, da papeževi okolici nikakor ni za-
upati. O da, Njega svetost je tako dober in
verjame tako slepo v dobroto, da ne izbira
svojih zaupnikov vedno s potrebno skrbnostjo.
Človek nikdar ne ve, do koga se obrača,
v kakšno past nemara stopa. Namignil je
celo, da se za nobeno ceno ni obračati narav-
nost do Njega eminence državnega tajnika;
kajti ta sam ni svoboden, temveč se nahaja v
središču intrig, ki ovirajo njegove najboljše
namene. Govoril je prav tiho in zelo sveča-
no, njegovima poslušalcema pa se je prikzo-
val Vatikan kakor dežela, zastražena od lju-
bosumnih in izdajalskih zmajev, kakor deže-
la, v kateri ne sme človek prestopiti nobenega
praga, storiti nobenega koraka, iztegniti no-
bene roke, ne da bi se prej skrbno zagotovil,
da ne pusti vsega trupa tam.

Pierre je poslušal bolj in bolj hladan in zo-
pet se ga je lotevala prejšnja negotovost.
"Moj Bog, nikakor ne bom vedel, kako naj
se vedem!" je vzkliznil. "O monsinjor, ves
pogum mi jemljete!"

Nani se je zopet ljubeznivo nasmehnil.

"Jaz, ljubo dete! Tega bi mi bilo žal...
Le to ponavljam, da počakajte. Ne storite
ničesar. Posebno pa: Ne razburjajte se! Saj
se nič ne mudi, to Vam prisegam. Zakaj se-
le včeraj je bil določen izvedenec, ki ima po-
ročati o Vaši knjigi. Dober mesec imate pred
seboj... Ogibajte se družb, živite tako, da
ne bo nihče vedel za Vas, oglejte si Rim po-
polnoma mirno—to je najboljši način, da po-
spešite svojo zadevo. Mislite si pač, da imam
posebne razloge, da govorim tako," je dodal,
v tem ko je prijel duhovnika za roko, ki jo
je potem držal s svojima mehikima, polnima,
aristokratskima rokama. "Glejte, sam bi
se vam bil ponudil, za čast bi si bil štel, da bi
Vas bil povedel naravnost k Njega svetosti.
Ali nočem se vmešavati; predobro se zave-
dam, da bi za zdaj le pokvarili vse... Po-
zneje — čujte me! — pozneje, če se ne po-
sreči nikomur, Vam preskrbim avdijenco.
Kar pravilno se Vam zavežem... Ali medtem
Vas prosim, da se izogibate izrazu "nova
vera", ki je na nesrečo v Vaši knjigi. Tudi
snoči sem ga slišal od Vas. Ljubo dete, nove
vere ne more biti: Samo ena večna vera je,
pri kateri je nemogoče kompromis in nemo-
goče vsako opuščanje, namreč rimo-katoliško
apostolska. Pustite tudi svoje pariške pri-
jatelje tam, kjer so; ne zanašajte se preveč
na kardinala Bergerota, čigar pobožnost se v
Rimu ne cení dovolj... Verjemite mi, da Vam
pravi to Vaš prijatelj."

(Dalje prihodnjič.)

OLJNI VULKAN V TEXASU

Požar, ki se je zgodil v Pampi, Texas, je napravil na nafti in oljni
ter plinskih napravah \$400,000 škodo. 40,000 sodov nafta in gasolina je
zgorelo. Štirje delavci so bili nevarno opečeni.

O vprizoritvi "Veleje"

Springfield, Ill. — Vprizori-
tev tridejanske drame "Vele-
ja", ki jo je dne 13. marca dal
na oder tukajšnjega Slov. nar.
drama dramski odsek kluba št.
47, je v vseh ozirih nepričako-
vano dobro izpadla. Za uspeš-
no predstavo in trud gre klubo-
vemu dramskemu oboju vse
priznanje.

Zelo sta se odlikovala v igri
Daves in Siba. Veleja jima je
to naplatala po ustih, v veliko
zadovoljstvo občinstva.

Louis Ajdič v vlogi Veleja
je bil na mestu in nalogo do-
bro izvršil, kakor je pri nje-

mu navada. Tudi Lenta ni za-
ostajal, posebno še ne, ker ni
maral cekina od bogatina. V
vlogi bogatega vdovca se je
Fr. Krmelj izkazal mojstra.
Ani Velejevi se je znal spret-
no dobrikati, nasprotno pa je
bil napram Veleju jako ošaben
in nenaklonjen.

Joe Ovca ml. v vlogi Petra
Mlinarja se je izkazal za do-
brega igralca, akoravno je bil
s to igro šele razgled na odru.
Obeta, da se razvije v zelo do-
brega igralca.

Sodružica Ana Krmelj v vlo-
gi Veleje je pokazala, kakor
je vsaki prejšnji igri, vse svoje

Ženstvo v preteklosti
in sedanjosti

Po raznih virih priredila Anna P. Krasna

(Nadaljevanje.)

Veliko je povedanega in v zgor-
njih podprtih besedah in za-
to naj jih analiziram, jih obrn-
nem in pokažem kakšen pomen
bi zamogle imeti take besede
tudi med nami delavci. Kaj bi
pomenilo za delavsko gibanje,
ako bi mogli enkrat zapisati:
Delavska zavednost, solidar-
nost in delavska načela gredo
naprej s polnim in hitrim ko-
rakom, ker jima dela pot de-
lavska mati, delavska žena!
To bi pomenilo zmago delav-
stva nad kapitalom, nad lastno,
majhno in vendar tako ogrom-
no ovire povzročujočo sebič-
nostjo in neslogo. Mar pozna
katolik ali pa kateri drugi ver-
nik osebne predsodke, kadar
dela za svojo religijo? Nikdar.
Redki so primeri, da je pustil
kak vernik svojo vero zaradi
predsodkov, ki jih je imel do
ostalih vernikov v svoji skupi-
ni. Naj se ženske še tako spo-
rečejo in skregajo med seboj,
v nedeljo bodo vseeno šle v
cerkev, bodo tam, podzvedno
morda, a vendar skupno delale
za splošno in obstoj religije, ki
je skoz dolgo stoletja prav po-
niževalno podcenjevala ženi-
stvo. Zakaj? Pač zato, ker
smatrajo vero za tako neob-
hodno duhovno potrebo, da
jim niti na misel ne bi prišlo po-
pustiti vero zaradi medsebojne
črnoglednosti in predsodkov.
Krščanstvo, kakor vsaka druga
religija je pač uspešno v tem, da
je dvignilo svoje ideale nad
MALENKOSTI. Delavstvo v
Rusiji se danes trudi dvigniti
DELAJSKE IDEALE IN IDE-
JE nad malenkosti. Zato se
večkrat poudarja, da je sovje-
tizem religija. Ni religija, je
pa vera, trdna vera delavca in
delavke v svojo lastno moč in
možnost in ko se bo ta vera
vkoreninila v delavčev in de-
lavkino bistvo tako globoko,
kakor se je religija, tedaj se bo
rodila nova civilizacija—takrat
bo delavska žena-mati gladila
pot delavskim idejam!

VIII.

Iz raznih študij o industriji
in socialnem napredku nam je
mogoče pronači, da je bila

zmožnosti. V nji imamo jako
dobro moč.

Julije Filipič, ki je imela
vlogo Martinove matere, smo
videli zdaj drugič na odru. Ka-
rakter je fino portretirala in
gre ji priznanje, da se razvija
v dobro igralko.

Udeležba je bila povoljna in
kot razvidno iz razpoloženja,
je občinstvu predstava ugaja-
la. To je pokazalo z burnimi
aplavzi po vsakem dejanju,
posebno pa pri poteku tretje-
ga dejanja.

Klub št. 47 JSZ. izreka igralkam, dalje vsem,
ki so na kakršenkoli način
pomagali pri prireditvi, in ude-
ležencem od tukaj ter iz so-
sednjih naselbin za naklonje-
nost iskreno zahvalo.

Prireditve kluba "Kras"

Barberton, O. — Klub "Kras",
ki je organizacija združenih
krašovcev, priredi 9. aprila ob
7. zvečer v dvorani druž. "Do-
movina" na 14. cesti veselico
z obširnimi sporedom, katerega
otvori John Ujčič. Govoril bo
o osvobodilcih, ki so si pod-
jarmljali Notranjsko in Gori-
ško skozi 17. stoletje pa do da-
nes, ko ta krajina ječi pod te-
rorjem črne srajce.

Vstopnina je 25c. Otroci so
vstopnine prosti. Čuli boste
deklamirati zbor deklic, videli
boste živo sliko — prizor iz
fašistične "justice", ki ubija
Slovence, slišali boste kvartet
mater Krašov in nastopi tudi
zbor "Javornik" pod vodstvom
A. Bombača. Po sporedu bo
plesna zabava. Občinstvo v
Barbertonu, Kenmoru in vseh
drugih naselbinah tega okraja
je vabljen na obilen poset.

Zahvala "Napreja"

Milwaukee, Wis. — Vsem, ki
so nam pri sijajno uspehi pri-
rediti dne 27. marca tako prid-
no pomagali, kakor tudi veli-
ki množici, ki je napolnila S.
Turn dvorano, srčna hvala!
"Napreja" ceni vaš trud, delo in
naklonjenost in se bo prizade-
val, da si vaše prijateljstvo o-
hrani tudi v bodoče.

Soc. pevski zbor "Napreja".

Seja mlad. odseka JSZ

Chicago, Ill. — Seja ml. od-
seka kluba št. 1 se bo vršila
četrtke 14. aprila v mali spod-
nji dvorani SNPJ. Po konča-
nem dnevnem redu bi diskuzija
o socializmu v občinski upravi
P. O.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN
KAVARNA2609 S. Lawndale Ave.,
Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1382.

Prijetna in okusna domača jedila.
Cena umerna. Postrežba točna.Priredbe klubov
J. S. Z. in drugih
soc. organizacij

APRIL

OGLESBY, ILL. — Dve igri in ve-
selica kluba št. 3 JSZ. v nedeljo 10.
aprila ob 7:30 zvečer v Moise dvo-
rani.

BARBERTON, O. — Veselica s
igro priredi klub št. 232 JSZ. v so-
boto večer 16. aprila v dvorani dr.
"Domovina".

BLAINE, O. — Konferenca soc. klub-
ov in društev Prosvetne matice v
nedeljo 17. aprila v A. Matosovih pro-
storih.

WEST PARK, O. — Veselica s kon-
certnim programom priredi klub št.
6 JSZ. v nedeljo večer 17. aprila v
Jugosl. del. domu.

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 24.
aprila koncert "Save" v dvorani
SNPJ.

BRIDGEPORT, O. — Prvomaj-
ska proslava kluba št. 11 JSZ. v soboto
večer 30. aprila v dvorani na Boyde-
ville.

CONEMAUGH, PA. — Prvomaj-
ska proslava kluba št. 5 JSZ. v so-
boto večer 30. aprila v Slov. domu
na Franklinu.

MAJ.

MILWAUKEE, WIS. — V nedeljo
1. maja dopoldne zborovanje illinoi-
sko-wisconsinanske konference JSZ.

MILWAUKEE, WIS. — Prvomaj-
ska proslava kluba št. 37 JSZ. v ne-
deljo 1. maja v S. S. Turn dvorani
CLEVELAND, O. — Dne 1. maja
prvomajska slavnost v Slov. nar. do-
mu.

WAUKEGAN, ILL. — Prvomaj-
ska proslava kluba št. 45 JSZ. v Slov.
nar. domu.

DETROIT, MICH. — Vaudevilski
in koncertna priredba v nedeljo 5.
maja pod avspicijami soc. klubov in
"Svobode" v Slov. del. domu.

MILWAUKEE, WIS. — Deveti red-
ni zbor JSZ. 28-29.30. maja.

JUNIJ.

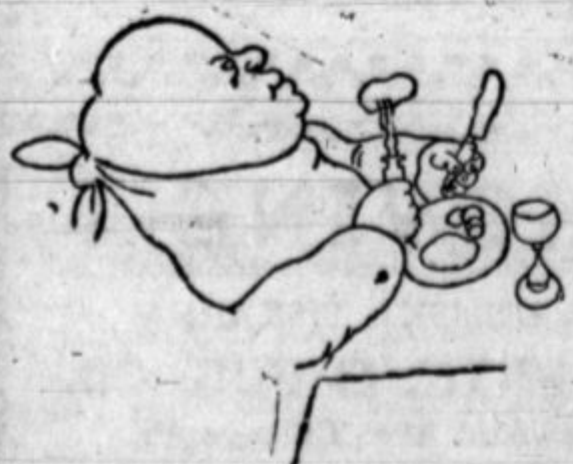
MOON RUN, PA. — Konferenca
soc. klubov in društev Prosvetne ma-
tice v nedeljo 26. junija.

AVGUST.

CLEVELAND, O. — Piknik kluba
št. 27 JSZ in odsekov v nedeljo 7.
avgusta na Močilnikarjevi farmi.

(Tajnike klubov prosimo, da nam
sporočijo datume svojih priredb, da
jih uvrstimo v seznam.)NAJVEČJA
SLOVENSKA
KNJIGARNACANKARJEVE IN
DRUGE KNJIGEPišite po cenik
PROLETAREC

NOVA POVEST

"SMOLA KAPITA-
LISTA MEJAČA"ZAČNE V KRAVKEM IZHA-
JATI V "PROLETARCU"

Krist Stokeljnu v album

Piše Joseph A. Siakovich.

Kadar uredniku "E." zmanjka "Pameti", mu jo prilije predsovkov polni g. Stokelj. V "E." z 23. marca 1932 si je privoščil pokazati kako skrajno napeta je njegova nelogičnost, kako zna zavijati in kako presoja. Časnikarske prece-dente, katere ustvarja urednik "E." s svojimi lažmi. Če je dopis g. Stokeljna nepristranski, trezen in brez predsovkov, tedaj bi bilo na mestu vse kar je zapisal. Ker pa ni, se človek kar boji, kako bi se mu godilo, če bi imel priti pred njega kot porotnika SSPZ. Malo manj razburjenja, malo več poštenih sodb pa bo šlo, g. Stokelj.

Ne bi napisal takega uvoda, da ni v dopisu pokazal toliko zagrizene pristranosti. Na račun poštenega časnikarstva brani je v obrambi neresnicoljubnega urednika SSPZ napisal proti meni sledeče fraze: "Glavni odbornik SNPJ podal neko čudno izjavo", "Tako daleč zmoti", "iz vroče kaše" itd. Kmalu za tem pa bo "pojasniti"! Tudi obdolžitve "vmešava v delo" in "škodoljubni" se dobi v njegovem dnevnem dopisu. Mož dobro pozna samega sebe, torej vračam, ker ni postal na pravi naslov.

Značilna je izjava: "Nam članom ni potreba zahtevati nobenih dokazov." Boji se jih kot hudice! Ni jih, in strahli bodo do preklica famozne laži, da sem jaz napisal dopis s podpisom "OKO".

Ko bi g. Stokelj imel dovolj čuta pravičnosti, ko bi ne bil po nepotrebnem nasprotnik socialistov, tedaj bi ZAHTEVAL OD UREDNIKA GLASILA SSPZ. DOKAZE ali pa preklic. To bi lahko storil kot resnicoljuben človek, kot član in gl. odbornik SSPZ. Posebno pa kot star in izkušen porotnik organizacije, kateri Siskovich želi najljepši napredek, in do katere imam pristojo pot za poštene apele. G. Stokelj naj si zapomni eno — nevaren precedent, ki ga indirektno zagovarja bo napravil še veliko boja med nami, in ne bo Siskovich tisti, ki ga je povzročil, pač pa VATRO GRILL, ki se v boju namenoma poslužuje laži! Stokelj je smatal za potrebno protestirati proti poštenemu apelu na člane svoje organizacije. Ni pa protestiral proti nedokazanim trditvam urednika glasila, ki je NAMENOMA UVRSTIL LAŽI V OFICIJELNI ŠTEVILKI SSPZ. Tudi Stokeljnov dopis v uradni številki ni uvrščen med dopise na strani, ki se smatra za glasilo SSPZ. Hočejo pač napraviti napačen utis—in to razumem!

Vprašuje, kako si "predznamen" apelirati na člane in napadenemu prostoru za odgovor SSPZ? Zaključiti pa s vor?

Ali sme urednik glasila SSPZ. blati in lagati o "vodjih slovenskih socialistov" v Clevelandu? Kjerkoli?

Ali je pošteno trditi nekaj v glasilu SSPZ., za kar ni dokazov? Ali je pošteno odreči napadenemu prostoru za odgovor SSPZ? Zaključiti pa s vor?

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC. REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.
of Proletarec, published weekly at Chicago, Ill., April 1st, 1932.
State of Illinois, County of Cook, ss.
Before me, a notary public, in and for the state and county aforesaid, personally appeared Chas. Pogorelec, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of and belief Proletarec and that the following is to the best of his knowledge and belief a true statement of the ownership, management, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 411. Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to-wit:
1. That the names and addresses of the publisher, editor managing editor and business managers are: Publisher, Jugoslav Workmen's Publishing Company Inc., 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.; editor Frank Zaitz, 2527 So. Homan Ave.; managing editor, Frank Zaitz, 2527 So. Homan Ave.; business manager, Chas. Pogorelec, 2218 So. Ridgeway Ave.
2. That the owners are: Jugoslav Workmen's Pub. Co., Inc., 3639 W. 26th St., Chicago, Ill. Slovene Section, Jugoslav Federation S. P., 3639 W. 26th St., Chicago, Ill. Frank Alech, 2124 S. Crawford Ave., Philip Godina, 3211 S. Crawford Ave., Joseph Owen, 2752 S. Ridgeway Ave., Fred A. Vider 3411 W. 27th St., Frank Zaitz, 2527 So. Homan Ave., Executive Committee, Chas. Pogorelec, Executive Secretary.
3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.
4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation to the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association or corporation has any interest, direct or indirect, in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.
CHAS. POGORELEC, Business Manager.
Sworn to and subscribed before me this 28th day of March, 1932.
Frank Zordani, Notary Public. (My commission expires Feb. 26th, 1935.)

Ali je možato in pošteno ztrajati pri lažeh? Ali NI dolžnost slehernega resnicoljubnega člana protestirati in zahtevati dokaze, kadar se gre za navedene laži?

Ali ni pošteno preklicati, kot je storil Barbič na zahtevo urednika, ki tega sam ne prakticira?

Ali bi se Stokelj ne istovetil z resnicoljubnostjo, ako bi spisal dopis o Grillu in ne menil na naslov onega kateremu sliči? Ako ima kaj faktov za svoje trditve, naj g. Stokelj blagovoli seznaniti javnost z njimi, drugače pa naj preneha z zagrizenimi napadi na pram nedolžnim žrtvam precedentov, ki jih zagovarja — LAŽEM V GLASILU SSPZ. Lahko pa zahteva zapriseženo izjavo "priče", ki je videla dopis!

Dve leti in pol

Dve leti in pol je že preteklo, odkar dnevno časopisje obrača pozornost na današnjo gospodarsko krizo. Ne samo v finančnem delu dnevnikov ampak od prve do zadnje strani se vleče ta dolga klobasa: "DEPRESIJA". Naznanila o propadanju bank, zapiranjah tovarnen, ter o bankrotiranjih malih in velikih tvrdk. Krušne vrste, demonstracije in samomore le redkokdaj omenjajo in še takrat le z drobnim tiskom, na četrty ali peti strani.

Dve leti in pol je tudi že od tega, odkar se finančniki in industrijalci (velike učene glave) zbirajo od časa do časa na banketih, kjer pri težko obloženih mizah rešujejo—depresijo. Čudno je da se ob takih prilikah povsod tudi časniki poročevalci navzoči, kajti takoj drugi dan lahko čitate, na prvi strani, da je ta in ta gospod financir izjavil, da je depresije konec, in da se vračamo zopet v blaženo prosperiteto. Da, od časa do časa, dve leti in pol.

Poleg zapiranja tovarnen in trgovanja plač je bilo ljudstvo najbolj udarjeno zaradi propadanja bank, kamor so vlagali svoj težko pridobljen in še težje prihranjen denar, za stara leta. V lepi uniformi, s smehljajočim obrazom, vas je pozdravil čuvaj pri vratih ko ste nosili vaše dolarje v banko. Kdo gospodari s temi vašimi doljarji in kako, za to se niste brigali. Videli ste le smehljajoče obraze, električne žar-nice, stebra ob vratih, mramornata tla ter velika jeklena vrata. To vam je zadostovalo, da ste odhajali tudi vi s smehljajočim obrazom in lepo bančno knjižico v žepu.

Nekega dne je počilo tudi v vaši bližini in ugasnilo žarnice nad tistimi vrati kamor ste nosili vaše prihranke. Da tudi vrata so zaprta in nikogar ni tam da bi vam s smehljajočim obrazom voščil "dobro jutro". Ostala vam je le lepa papirnata knjižica.

Tako je bilo, in ker nisem velika učena glava, vam ne bom oznanjal da tega ne bo več, ne bom vas tolažil da je depresije konec ter vam, obljubljal "prosperiteto". Samo opozoriti vas hočem da bodite previdni v bodoče.

Stavbinska in posojilna društva so sedaj bolj kot kdaj prej pokazala, da obstoje na trdni podlagi. Spekulativnih investicij pri teh društvih ni, ker posojujejo le članom proti zadostnim varstvom. Poslovanje se vrši potom članstva in tudi dobiček se deli med vse člane enako. Dobro plačanih učenih glav ta društva ne vzdružujejo, ne uniformiranih ču-vajev, kakor tudi nimajo potratnih izdatkov za stebre, žarnice, mramor itd. Zato je mo-goče, da ta društva plačujejo večje obresti na vaše vloge, poleg tega pa je vaš denar bolj varno naložen kot v katerem drugem finančnem podjetju.

Jugoslovansko stavbinsko in posojilno društvo v Chicagu je odprlo novo serijo definic v petek 1. aprila. Rojaki, ki še niste člani te gospodarske organizacije, pristopite in si zagvarujte svojo bodočnost na go-

spodarskem polju. Vpišite se lahko od tega dne naprej. Ako vam pa razmere še ne dopuščajo, pridite vseeno v naš urad. Seznanite se z našim delovanjem, kar vam bo gotovo v korist. Ako vam čas ne dopušča, pišite na naslov: Jugoslav Building and Loan Association, 2552 So. Central Park Ave., Chicago, Ill. Telefon Crawford 8200.

Za Jug. stav. in pos. društvo, John Olin.

O zabavi kluba št. 27 in dr. Walzovem predavanju

Cleveland, O. — Dne 26. marca smo se udeležili veselice kluba št. 27 JSZ. Zabavali smo se prav "fletno" do polnoči. Udeležba je bila povoljna.

Iz Detroita so bili na tej zabavi s. Česen s sinom, Spoljar in Benedict. Celo agitrali so za naš klub št. 49 in nagovarjali rojake naj pristopijo k socialistom. Takih sodrugov potrebujemo več.

V sredo 30. marca smo poslušali dr. Walza, ki je razkladal o korupciji. Predavanje sta aranzirala v Slov. del. domu klub št. 49 in novostavljene 32nd ward branch.

Udeležba je bila večja kot smo pričakovali—nad 250 oseb. Po predavanju smo imeli plesno zabavo. Pijačo in jestvine so prispevali Tony Tomsich, Blaž Godec in več članov ter njih prijatelji. Trgovci, ki so nam na uslugo, so vredni naše naklonjenosti, vsem pa, ki so pomagali, hvala.

Stari doktor Walz je fin. predavatelj. Delavstvu dobro zeni. Zna mu pokazati napake, ki jih dela. Pravi, da sta republikanska in demokratska stranka enaki. Povedal je, kako kupčujejo v mestni zbornici na ljudske stroške, kar pa se tiče programa, ki nas bi privedel iz kapitalistične korupcije, je pa nas pustil v megli. On noče biti strankar. Mi pa vemo, da kjer ni organizacije, tam ni moči. Meni je osebno namignil, da se pozneje enkrat morda pridruži našemu gibanju.

Po njegovem predavanju je apeliral mladi sodrug Max Klein na navzoče, da naj pristopijo v soc. stranko, ki je edina, da ima konstruktiven program za rešitev socialnih problemov. Predsedoval je Philip Jontez, brat Ivana Joneza, in napravil pri tem poslu na navzoče prav dober vtis.

Frank Barbič.

Prvomajska proslava

Detroit, Mich. — Letos bodo imeli prvič po vojni prvomajsko slavnost v Detroitu vse socialistične organizacije skupaj, vključivši klube JSZ. Pripravljalni odbor je energično na delu. V sporedu bo sodeloval pevski zbor "Svoboda", dva poljska zbora in mogoče je, da še kateri drugi. Ta prvomajska slavnost se bo vršila v Danceland auditoriju, v katerem je prostora za več tisoč ljudi. Umevno je, da bomo imeli tudi dobre govornike.

Frank Smerdu.

Zvišavanja davkov

Posamezne države in zvezna vlada večajo v tej krizi davke, katere nalagajo največ na ramena ljudstvu. To je razumljivo, kajti zakonodajci so pod kontrolo velikih korporacij in multimilijonarjev.

If you want to read unbiased, truthful news and editorials that have the welfare of the public as the first consideration.

SUBSCRIBE TO

THE MILWAUKEE LEADER

The only English Socialist Daily in America

540 W. Juneau Ave.

Milwaukee, Wis.

SUBSCRIPTION RATES:

One year \$6.00—Six months \$3.00—Three Months 1.50

Reports and Comments

Hoan Praised — Branch Meeting and Other News

A. F. Seward, famous lecturer told 40 members of the Junior Association of Commerce that in his travels throughout the country he finds Milwaukee the chief topic of discussion wherever good government is discussed and that Daniel W. Hoan has a national reputation as an outstanding leader. Mr. Seward also said "I hope that the people of Milwaukee will keep him in office."

Dr. John A. Lap internationally famous sociologist said at the farewell dinner given in his honor, "Daniel Hoan is the greatest mayor any city has ever produced. The whole darn state of Wisconsin is a monument to Socialism. I don't know what you'd call it, but I'd call it plain common sense under any name."

Dan is a great man, his heart is for the working masses, that's the reason he is a Socialist. He is a tireless fighter for the working people. Let's all join him shoulder to shoulder and fight, until our struggle for industrial and political democracy is attained.

Frank Barbič, Cleveland, O.

Dr. Frank E. Baker, president of Milwaukee State Teachers' college spoke on "Economic Guesses" and stated that the world's only hope is Socialism. He said, "Only through intelligence of the workers can we change our present system. Schools must be changed. We must teach the children how to think on complex social problems of the day. It is dangerous to attempt to teach the children how to think today. Information and not intelligence is the goal of modern public schools. The need for such intelligence is absolutely necessary to get out of the present depression. Unless purchasing power is increased the depression can never be banished. He also stated that "A new cultural life must be developed within the next few decades if modern civilization is to survive."

We were always happy and exultant whenever the head of some educational institution comes out in the open and admits that Socialism is the only practical and sane plan for the masses to support.

Socialism is our salvation, to free ourselves from the greedy grip of the Wall Street monarchs, the capitalists, exploiters of the toilers.

As our political salons at Washington are debating on the different ways of raising taxation (Don't worry the biggest burden will be placed on the already bent working men shoulders), it is well to point out to the workers who vote a Democratic ticket that 20 out of 62 negative votes were cast by Democratic senators on the La Follette-Costigan bill.

While the sum was just like a drop in the bucket and it would be of little help to the millions of the unemployed in the U. S. the voting on the measure indicates the hostile attitude of our national legislative body toward the working class. The study of the votes shows that in most of the states like Wisconsin, New York, Washington and California where there are aggressive Socialist party organizations, the senators representing those states voted for the bill.

If you're looking for immediate relief vote a Socialist ticket at every election. Even if you fail to elect your man, your vote will serve its intended purpose and show that you are class conscious.

Don't forget to attend the meeting of branch 37 at S. S. Turn Hall Thursday April 14 at 8 P. M. All sympathizers and friends are cordially invited.

Come on young comrades, let's increase our attendance at their meetings. At their last meeting 5 of us were present. Let's make it 10 this time and show that we're interested in their meetings as well as our own. Remember that our meeting night has been changed to the 1st and 3rd Mondays of the month. Work for our club by getting new members into our Socialist movement.

Anton Kamnikar, Jr.

In The Line of Progress

On Saturday, March 26, branch 27 held a dance at the SND on St. Clair Ave. Among the audience were some out-of-town visitors, comrades Benedict, Cesen, his son and Spolyar—all from Detroit.

The 32nd ward branch and club 49 of Collinwood held a successful lecture and dance at the Slovene Workers Home at 15335 Waterloo Road at which approximately 250 people attended. Dr. Walz, a former councilman who ran for mayor spoke on "City Government". He made a statement in his speech that there is no difference between the Republican and Democratic parties.

Both Socialist clubs wish to thank everyone who in any way assisted in making the affair a complete success.

After the lecture comrade Max Klein made an appeal to the young people to join the Socialist party. Chairman Phil Yontez, brother of Ivan Yontez conducted the meeting very satisfactorily.

Frank Barbič, Cleveland, O.

Why Socialists Pay Dues

The Socialist party is for the workers and those who sympathize in their struggle for social justice. They must develop and support their organization to achieve greater results. The Socialist party in its strive for governmental power has demonstrated the fact that workers cannot trust politicians backed by big business interests to serve mankind.

The Socialist party must have financial support from its members to carry on campaigns and fight against wage slavery. Rich financiers do not contribute to our party as they do to the Democratic and Republican parties which reward them later with favorable legislation. They know that Socialists are honest to the cause of the working class and a bitter enemy to their system of graft, corruption and exploitation.

The dues stamp system is a method of getting funds for the party. By paying a small monthly fee, one helps to provide the wherewithal to the party without which no organization can function, much less attain results. The stamp is your receipt for the money paid. It enables any member in good standing to run as a candidate for the party on the ballot at public elections. This is a protection against mere office seekers, especially in localities where the party has developed considerable strength. Democratic control must be the keynote of the organization.

Our comrades of branch 27 in Cleveland sponsored a very successful dance held Saturday, March 26. Prizes were awarded to the best two dance couples. All Detroit visitors were satisfied with their program and send their regrets that they could not attend their meeting the following Sunday.

Frank Cesen Jr., Detroit, Mich.

Fighting for the Workers

The dance given by branch 27 on Saturday, March 26 was well attended. Mr. and Mrs. Weiss, Frank Zihner and his partner were awarded prizes in the dance contest. A few comrades from Detroit were present, among them Frank Cesen Jr., an active member of the English Division 114.

At our regular monthly meeting held Sunday, March 27, a discussion on "The most frequent objections to Socialism" was had. I appeal to the young people of Cleveland to join the local or branch of the Socialist party in their vicinity. We have three English Divisions here for your convenience. They are: the English Division of branch 28 in Newburgh, the 32nd ward branch in Collinwood and our Division on St. Clair Ave.

Of all political parties in the United States, the Socialist party is the only one that fights constructively for the working class. If the people want an honest and clean government, better health conditions, better public service, less crime, more justice, more for their taxes, they must support and join the Socialist movement. The only way to get these things is through Socialism. Therefore, workers join the Socialist party, read its press and vote for all Socialist candidates.

The next regular meeting of our English Division will be held Sunday, April 10, at 2 P. M. All members are urged to attend.

Rose Sumrada, Cleveland, O.

A Frivolous Excuse

Some congressmen and senators profess to be sorry that they have to enact a sales tax, but they say it can't be helped.

That's foolish. It can be helped, by the mere method of placing the taxes where they belong—upon the unearned incomes and fortunes of the rich. They're not going to get away with any such false and piddling excuse. They are trying to soak the poor because they dare not tax the wealthy from whom they get their campaign funds.

—The Milwaukee Leader.

Another way to recognize a gangster now is by his careful preservation of income tax receipts.

To broaden your knowledge of the Socialist and Labor movement, read

The New Leader
OFFICIAL ORGAN, S. P.

7 East 15th Street,
NEW YORK CITY, N. Y.

One year \$2, half year \$1,
three months 75c.

Twenty "little blue books" by leading Socialists on twenty phases of socialist thought and action

The LITTLE LIBRARY of SOCIALISM
ONLY \$1.00!

Socialism and the Farm Problem ALGERNON LEE
Socialism and Culture UPTON SINCLAIR
Why I Am A Socialist HEYWOOD BROWN
Socialism and the City Mayor DANIEL W. HOAN
Will Socialism End The Foul of War? DEVERE ALLEN
Pioneers of Socialism McALISTER COLEMAN
Incentives Under Socialism G. D. H. COLE
Socialism and the Trade Unions JAMES ONEAL
Current Objections to Socialism Answered JOHN M. WORK
The Socialist Goal FRED HENDERSON
The Betrayal of the Workless McALISTER COLEMAN
Can Socialism Prevail in America? JAMES ONEAL
Forces Making for Socialism PAUL BLANSHARD
Organizing the World for Socialism CLARENCE SENIOR
Socialism and the Individual NORMAN THOMAS
Socialism and Women MARION PHILLIPS
The Practical Accomplishments of Socialism MORRIS HILLQUIT and NATHAN FINE
The Practical Program of Socialism HARRY W. LAIDLER
The Political Philosophy of Socialism MORRIS HILLQUIT
Socialism and Communism NORMAN ANGELL

ORDER FROM:

PROLETAREC
(BOOK DEPARTMENT)

3639 W. 26th STREET

CHICAGO, ILL.

Wisdom from on High

According to the wonderful wisdom of J. P. Morgan, in his radio talk, each block should look after itself.

Isn't it delightful, the amount of wisdom that comes from high places?

Mr. Hoover holds that the nation must not help the distressed; the cities must attend to it. Mr. Morgan lets the cities out; each block must do it. This, he says, would make unnecessary any large contributions by a few. It sure would. There is no distress in the blocks where the rich live; they would be relieved entirely from contributing. There are precious few jobs and practically no money in the blocks where the most distress prevails. The jobless would be supposed, under the block plan, to support each other.

Why not go a step farther and have each family look out for itself? We would then be back at the starting place where we were before it became recognized that society has a duty to perform when it throws millions of men out of employment.

—The Milwaukee Leader.

The Limits of Taxation

There is one word of caution a Socialist must give when he hears nondescript radicals talking about solving all our problems simply by taxing incomes and inheritances. Socialists regard such taxation as the proper source of revenue for financing government as of themselves partially useful in redistributing the national income and above all as important for effecting a transfer from capitalism to Socialism. It is this last point which I want to emphasize. The British Labor party made the mistake of never getting very far beyond heavy taxation of the rich when in office. Such taxation was something. Among other things, it prevented breadlines. It did not of itself and could not of itself bring about prosperity which depends upon planned production and distribution for use, not profit. You cannot possibly allow our crazy, acquisitive, chaotic capitalism with all its cruelty and waste to run on indefinitely and simply correct the balance by taxation. You cannot even tax inheritances properly, especially in a depression, unless you are willing to take over property in payment for the tax. Hence the importance of adding constructive socialization to any program of taxation.

—Norman Thomas.

Man's Stupidity

When we look back to the olden days when the people suffered from pestilence and famine and war and a dull, stupid resignation, folding hands and croaking gloomily that it was the "will of God," we think of our ancestors as a lot of dullards dooping themselves with unfounded beliefs and superstitions.

Today we hear much of the same sort of thoughtless and dumb utterances: "There has been depressions in the past and there will, no doubt, be depressions in the future. They will be survived, exactly as those in the past have been survived."

This is an equally stupid superstition, a part and parcel of the dismal servility of the past.

During the past century it has been conclusively proven that famine and pestilence result from the ignorance and indolence of man. They can be and have been prevented. Pestilences were caused by poverty and squalor. Famine by the greed and selfishness of those who had food, but would not permit a proper distribution of it.

If there are hungry in the world today it is because of that same greed and selfishness. There is an abundance of food and any lack anywhere is because methods of distribution are about 50 years behind production. This has been to the liking of a favored class, for there has been tremendous profits in it, and profit gathers do not care now much human suffering their greed causes.

There is no need of depression, famines, pestilences and wars and a growing number of people are rapidly becoming aware of this. Awareness and a little intelligent application will bring an end to all these unnecessary woes.—International Musician.

We Make a Concession

Both the underworld and the overworld are for the "non partisans," which means Republicans and Democrats. Not a single criminal will vote for the Socialist candidates; neither will a single profiteer, big or little. We concede their votes to the enemy in advance. We Socialists can only hope to get the votes of honest and decent people.

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J.
LOTTRICH

Now comes another chapter in the history of the progressive Slovenes and the part they are playing in the game of politics. Some of the most bitter opponents of Socialism who assemble in the premises next to the SNPJ headquarters, many of whom have often hypocritically and shamefully boasted to be friends of the workers are found listed as the Yugoslav Republican Central Committee seeking the nomination of Omer N. Custer, republican candidate for governor of Illinois. These free traders, who only a fortnight ago constituted the Yugoslav Dem. Club and who time and again betrayed every working class principle, not saying of the number of workers they have misguided and betrayed, have swung brazenly to the support of the republican party. With this move they have plainly shown that principles are meaningless with them. Furthermore, they again prove to the honest and sincere worker that they are misleading them intentionally, seeking the best bargains offered, only for themselves.

Eventually, the truth always prevails. Sometimes it takes a good deal of persuasion and reasoning to make the people understand but as the years roll by and as these disingenuous spokesmen maneuver for positions, their motives become convincing proof of what we have often said. They are not laborers friends at all. They are merely jockeying for their individual interests. You workers must realize now, those of you who have not heeded proper advice, that you have been fooled with long enough. You should realize that being a democrat today and a republican tomorrow isn't going to bring you anything because in the first place, neither the republicans nor democrats have any program for affecting any changes which would help you; and in the second place, being a monarchist, today, a democrat tomorrow and a republican the day after will bring you nothing. You are workers. Your place is among the workers. Don't let these half baked politicians straddle your thinking machinery.

A mighty big issue has arisen between the States of Kentucky and Tennessee and the rest of the people of this country, because officials of these States barred students and visitors from getting first hand information about the conditions existing among the coal mining industry. Barring people from the States, in our estimation, is a serious offense. We feel that something is wrong in "Denemark" if we cannot exhibit our hamlets and coal mining camps to our own students and citizens. This can lead only to adverse criticism which should arouse the sane and sensible citizenry to demand an investigation. Generally, when everything is in order States and towns and hamlets invite visitors. We know that trouble brews where workers cannot be subdued to intolerable conditions. Insisting that the miners slave their lives away, rough treatment and abusing the miners is at the bottom of the present struggle and when the authorities put a wall of suppression and censor on what is going on then we can seal the walls with the word guilty.

But that isn't enough. Every citizen should urge Congress to force the walls that surround these two States, open. Furthermore, urge Congress to send down into the bloodshed States an impartial committee to learn the truth and to punish the offenders.

Don't you get tired of the continuous daily radio advertisements? Many, otherwise good programs, are spoiled because the announcer repeats, so often, the clothier or shoe dealer who pays for the time of the broadcast. And while we must be content to listen to all this repetition glance at how the radio in Russia is used. A current report indicates that the government uses their radio stations to instruct their people in political science, art, song etc. Practically four fifths of the entire broadcasts in Russia are used as education. News reports, drama and art are used to further the cause of the worker, and to bring them closer to the ideal for which they have worked so hard.

While in La Salle, Ill. last week end the writer had occasion to speak with Frank Klasinz of Springfield, Ill., who related interesting experiences from his duties in helping to build our Socialist club in Springfield. "It

is so hard to make the people understand the meaning of Socialism," he said, "but once they are converted they become good agitators." Incidentally, we talked to Ludwig Vorch of La Salle on the possibility of organizing an English Division for our Federation. We feel that a number of active young folks could be gathered into a Socialist club and do wonders in a mighty short time. Conditions in La Salle are just as miserable for the workers, as they are in practically all other cities. However, the field is ripe, all they need is a good start.

Primary elections will be held in Illinois next Tuesday. Our members and sympathizers should not go to the polls because neither our party nor the Farmer Labor party needs a primary election. We will have one candidate for each office only. Petitions for signatures are being prepared now. We will need 25,000 signatures for our State candidates. —Those who vote at the primary will not be eligible to sign the petition. Reserve your vote for the Socialist petitions.

Keep Wars Away

Oh! let the nations all disarm
To keep grim war away;
Or preparations soon may bring
Another sad war day.
'Tis fear that often foments harm
And bring grim war around;
So, in its meshes ne'er again
Let love e'er be found.

Teach love and human brotherhood,
And live the Golden Rule,
And let it be the upmost thought
In every home and school;
Then, peace on earth, at last, we'll find,
Great blessings, e'er will bring;
So let us all awake and e'er.
Of love's great blessings, sing.

Cast greed and selfishness away,
And live for love and peace,
Then see how soon we all shall find
Life's happiness increase;
As greed and selfishness depart
And leave a peaceful mind,
So people will be learning to
Be loving, good and kind.
—Martha Shepard Lippincott.

That Backward Look

Lot's wife had nothing on Eleanor. The former looked back and turned into a pillar of salt. Eleanor looked back and turned into a telegraph pole.

Our Doings Here and There

By JOHN RAK

The English Division of and lodge affiliated with the branch 1 will hold their regular meeting next Thursday, April 14 at the lower SNPJ Hall. It is imperative that all members be present as important business and discussions will be transacted. The committee for lectures has arranged for a discussion on Socialism and the City, one of the twenty blue books from the Little Library of Socialism written by mayor Hoan of Milwaukee. Keep in mind the above date, plan to attend and invite your friends. Members of the senior branch are also asked to attend.

Approximately 90 applications for membership to the Socialist party were received at the last Cook county delegate meeting. Greater interest for the party in different districts of Chicago was reported. Three new branches were organized; one in Clearing township where Comrade Zore, member of branch 1 JSF, has been very active.

The Chicago English Division of branch 1 has invited the Detroit comrades to a debate. If the challenge is accepted it will be held on Saturday, April 30, at the SNPJ lower hall. A more detailed announcement of this affair will be made as soon as definite word is received from Detroit.

Will the May Day issue of Proletarec receive a good circulation in your vicinity? That depends on our comrades and sympathizers who are urged to solicit among their friends to subscribe for a copy and send in their bundle orders as soon as possible. The message of Socialism must be heard among the working class; with the effort of every comrade to distribute this issue it will surpass all previous records in circulation.

The JSF convention to be held in Milwaukee is not far off. We hope to have a good representation of delegates present. Branches and lodges that have not elected delegates as yet are urged to do so. It will be important for the organization and its branches, for it will stimulate our activities and hasten greater progress of the movement.

Hungry Americans

Herbert Hoover's once great popularity was largely built upon his reputation as an outstanding humanitarian. He gained world-wide renown for his activities in distributing millions of dollars of money appropriated by the congress of the United States to feed and succor suffering humanity in Europe. pleading for federal funds to feed the hungry children of Belgium and other European countries, Herbert Hoover used the following language: "Our only hope is that the next generation will be better than this one, and there is no hope if they are to be stunted and degenerate from undernourishment. I recognize the arguments that may be brought against charitable actions, but I refuse to apply those arguments to children."

Yet, today, all the influence that Herbert Hoover has at his command as president of the United States is brought forth to deny the use of a single penny of federal funds to feed starving American children.

Has the president no concern in the next generation of Americans? Is he willing to have American children become stunted and degenerate from undernourishment? Why apply specious argument against relief to American children? Is not this an amazing situation?—Minnesota Union Advocate.

Kentucky's Unenviable Reputation

Forty or fifty New York students have been fired out of Kentucky because they wanted to investigate conditions in the mining region.

They are not the first outsiders who have been ejected. The Kentucky mine owners and their representatives in public office are determined that no sympathizers shall circulate around and perhaps aid the miners.

But their tactics give them a bad name. The outside world must necessarily conclude that there is something rotten in places which are so carefully hidden. The ejection of the students made the front pages of the newspapers. That, surely, is not good propaganda for the mine owners, but it will create sympathy for the miners. Not all papers give it a wrong slant, as The Milwaukee Sentinel did, by means of a headline stating that "Miners Order Student's Exit." Of course it was the enemies of the miners who ordered the exit, as anyone reading below the headline would discover.

Kentucky has been writing a shameful chapter in the history of the state, in its persecution of impoverished workers.—The Shame That Is Kentucky's, as E. J. Costello says in his pamphlet on the subject.

There should be a thorough congressional investigation which would hold up an arc light over the scandalous proceedings that have taken place and turn the public opinion of the country so strongly against the prosecutors that they will have to call off their persecution.—The Milwaukee Leader.

Democratic Aspirants

Never has the bankruptcy of our American political life been more fully revealed than in the attitude of the various Democratic presidential aspirants. Even the most uncorrupted optimist would not expect proposals from them which would offer really striking alternatives to Republican reaction. But one might imagine that political expediency itself would prompt them to make some proposals which would have at least the semblance of variance from Republican doctrine.

But not so. Newton Baker scuttles the league of nations issue so that he may be found worthy. Mr. Roosevelt is trying to be dry in dry states and wet in wet states and he is also opposed to the cancellation of debts. He hopes to ride into the presidency on the power issued and on a mildly liberal social insurance program. Al Smith, whose recent pronouncement proves that presidential ambitions never die, believes in a bond issue for public works, and that proposal exhausts his contribution to the problem of the depression. Mr. Ritchie's proposals, all looking backward to an idealized Jeffersonian day, are too unspeakable in their ineptness to deserve mention. These four gentlemen are the leading candidates for the Democratic nomination.

Much as we loathe the prospect of another four years of Hoover, we prefer it to the hypocritical paeans to the triumph of liberalism which would be sung if any of these four men gained election. If we must have reaction let us have it without the thin varnish of liberalism which the Democratic party tries to paint on it—a varnish thin enough so that a deft fingernail can scratch it off when the party asks Wall Street to fill its coffers for the campaign.

—The World Tomorrow.

The Red Tax

"When the Democratic leadership of the House saw its plans upset and a 65 per cent tax put on incomes above \$5,000,000 yearly, the old red herring was fished out of their brother Republicans' full dinner pail and flung across the chamber. "Such a tax is confiscatory and communistic," said Congressman Ramey of Illinois.

Let's see. Sixty-five per cent of \$5,000,000 will leave the poor pite only about two million dollars for spending money. Communistic? Aw, make it about 99 per cent, leaving \$50,000 for household expenses, or enough to keep 500 farm families in lard, coffee, sugar, and overalls for a year, and that would be a fine start toward a "communistic tax."

—The American Guardian.

A writer in Harper's claims that if the present increase in the ratio of insanity continues, the whole of England and Wales will have become insane in two centuries more. Oh phaw, we're there already.

—A. G.

"YOU ARE FIRED!"

—Drawn by Gus Koehn in Th.